

中华人民共和国

གུང་ ལྷ་ མི་ དམངས་ སྤྱི་ མཐུན་ རྒྱལ་ ཁབ་ གྱི་

农村集体经济组织法

ཁྲོད་གསེབ་ཐུན་མོང་དབལ་འབྱོར་ཅེ་འདྲུགས་བཙའ་བྲིམ་ས།

西藏自治区农业农村厅 编

ཁྲོད་རྒྱུ་ལྷོད་ལྷོད་ས་ཞིང་ལས་ཁྲོད་གསེབ་ཁྲོད་ནས་བཞུགས།

目 录

第一章 总则.....	1
第二章 成员.....	6
第三章 组织登记.....	9
第四章 组织机构.....	13
第五章 财产经营管理和收益分配.....	19
第六章 扶持措施.....	23
第七章 争议的解决和法律责任.....	25
第八章 附则.....	28
ལུ་དང་པོ་ ལྷི་ཆ་དོན།	30
ལུ་གཉིས་པ། རོང་ས་མི།	37
ལུ་གཉིས་པ། ཆ་འཇུག་ས་མོ་འགོད།	43
ལུ་བཞི་པ། ཆ་འཇུག་ས་ཚན་པ།	49
ལུ་ལྔ་པ། ལྷ་ཚོར་གཉིས་ལྷོད་དོན་དམ་དང་ཁེ་འབབ་བགོ་བཤའ།	59
ལུ་རྒྱ་པ། ལྷ་ལྷོད་ལྷ་འབའ།	66
ལུ་དུན་པ། ལོ་ད་གཞི་ཐག་གཅོད་དང་ཁྲིམས་ཁྲུགས་འགན་འཁུ།	69
ལུ་བཅུ་ད་པ། ལུ་ལྷོད་དོན་ཚན།	74

中华人民共和国农村集体经济组织法

(2024年6月28日第十四届全国人民代表大会常务委员会第十次会议通过)

目 录

第一章 总则

第二章 成员

第三章 组织登记

第四章 组织机构

第五章 财产经营管理和收益分配

第六章 扶持措施

第七章 争议的解决和法律责任

第八章 附则

第一章 总则

第一条 为了维护农村集体经济组织及其成员的合法权益，规范农村集体经济组织及其运行管理，促进新型农

村集体经济高质量发展，巩固和完善农村基本经营制度和社会主义基本经济制度，推进乡村全面振兴，加快建设农业强国，促进共同富裕，根据宪法，制定本法。

第二条 本法所称农村集体经济组织，是指以土地集体所有为基础，依法代表成员集体行使所有权，实行家庭承包经营为基础、统分结合双层经营体制的区域性经济组织，包括乡镇级农村集体经济组织、村级农村集体经济组织、组级农村集体经济组织。

第三条 农村集体经济组织是发展壮大新型农村集体经济、巩固社会主义公有制、促进共同富裕的重要主体，是健全乡村治理体系、实现乡村善治的重要力量，是提升中国共产党农村基层组织凝聚力、巩固党在农村执政根基的重要保障。

第四条 农村集体经济组织应当坚持以下原则：

（一）坚持中国共产党的领导，在乡镇党委、街道党工委和村党组织的领导下依法履职；

（二）坚持社会主义集体所有制，维护集体及其成员的合法权益；

（三）坚持民主管理，农村集体经济组织成员依照法律法规和农村集体经济组织章程平等享有权利、承担义务；

（四）坚持按劳分配为主体、多种分配方式并存，促

进农村共同富裕。

第五条 农村集体经济组织依法代表成员集体行使所有权，履行下列职能：

- （一）发包农村土地；
- （二）办理农村宅基地申请、使用事项；
- （三）合理开发利用和保护耕地、林地、草地等土地资源并进行监督；
- （四）使用集体经营性建设用地或者通过出让、出租等方式交由单位、个人使用；
- （五）组织开展集体财产经营、管理；
- （六）决定集体出资的企业所有权变动；
- （七）分配、使用集体收益；
- （八）分配、使用集体土地被征收征用的土地补偿费等；
- （九）为成员的生产经营提供技术、信息等服务；
- （十）支持和配合村民委员会在村党组织领导下开展村民自治；
- （十一）支持农村其他经济组织、社会组织依法发挥作用；
- （十二）法律法规和农村集体经济组织章程规定的其他职能。

第六条 农村集体经济组织依照本法登记，取得特别法人资格，依法从事与其履行职能相适应的民事活动。

农村集体经济组织不适用有关破产法律的规定。

农村集体经济组织可以依法出资设立或者参与设立公司、农民专业合作社等市场主体，以其出资为限对其设立或者参与设立的市场主体的债务承担责任。

第七条 农村集体经济组织从事经营管理和服务活动，应当遵守法律法规，遵守社会公德、商业道德，诚实守信，承担社会责任。

第八条 国家保护农村集体经济组织及其成员的合法权益，任何组织和个人不得侵犯。

农村集体经济组织成员集体所有的财产受法律保护，任何组织和个人不得侵占、挪用、截留、哄抢、私分、破坏。

妇女享有与男子平等的权利，不得以妇女未婚、结婚、离婚、丧偶、户无男性等为由，侵害妇女在农村集体经济组织中的各项权益。

第九条 国家通过财政、税收、金融、土地、人才以及产业政策等扶持措施，促进农村集体经济组织发展，壮大新型农村集体经济。

国家鼓励和支持机关、企事业单位、社会团体等组织

和个人为农村集体经济组织提供帮助和服务。

对发展农村集体经济组织事业做出突出贡献的组织和个人，按照国家规定给予表彰和奖励。

第十条 国务院农业农村主管部门负责指导全国农村集体经济组织的建设和发展。国务院其他有关部门在各自职责范围内负责有关的工作。

县级以上地方人民政府农业农村主管部门负责本行政区域内农村集体经济组织的登记管理、运行监督指导以及承包地、宅基地等集体财产管理和产权流转交易等的监督指导。县级以上地方人民政府其他有关部门在各自职责范围内负责有关的工作。

乡镇人民政府、街道办事处负责本行政区域内农村集体经济组织的监督管理等。

县级以上人民政府农业农村主管部门应当会同有关部门加强对农村集体经济组织工作的综合协调，指导、协调、扶持、推动农村集体经济组织的建设和发展。

地方各级人民政府和县级以上人民政府农业农村主管部门应当采取措施，建立健全集体财产监督管理服务体系，加强基层队伍建设，配备与集体财产监督管理工作相适应的专业人员。

第二章 成员

第十一条 户籍在或者曾经在农村集体经济组织并与农村集体经济组织形成稳定的权利义务关系，以农村集体经济组织成员集体所有的土地等财产为基本生活保障的居民，为农村集体经济组织成员。

第十二条 农村集体经济组织通过成员大会，依据前条规定确认农村集体经济组织成员。

对因成员生育而增加的人员，农村集体经济组织应当确认为农村集体经济组织成员。对因成员结婚、收养或者因政策性移民而增加的人员，农村集体经济组织一般应当确认为农村集体经济组织成员。

确认农村集体经济组织成员，不得违反本法和其他法律法规的规定。

农村集体经济组织应当制作或者变更成员名册。成员名册应当报乡镇人民政府、街道办事处和县级人民政府农业农村主管部门备案。

省、自治区、直辖市人民代表大会及其常务委员会可以根据本法，结合本行政区域实际情况，对农村集体经济

组织的成员确认作出具体规定。

第十三条 农村集体经济组织成员享有下列权利：

（一）依照法律法规和农村集体经济组织章程选举和被选举为成员代表、理事会成员、监事会成员或者监事；

（二）依照法律法规和农村集体经济组织章程参加成员大会、成员代表大会，参与表决决定农村集体经济组织重大事项和重要事务；

（三）查阅、复制农村集体经济组织财务会计报告、会议记录等资料，了解有关情况；

（四）监督农村集体经济组织的生产经营管理活动和集体收益的分配、使用，并提出意见和建议；

（五）依法承包农村集体经济组织发包的农村土地；

（六）依法申请取得宅基地使用权；

（七）参与分配集体收益；

（八）集体土地被征收征用时参与分配土地补偿费等；

（九）享受农村集体经济组织提供的服务和福利；

（十）法律法规和农村集体经济组织章程规定的其他权利。

第十四条 农村集体经济组织成员履行下列义务：

（一）遵守法律法规和农村集体经济组织章程；

(二) 执行农村集体经济组织依照法律法规和农村集体经济组织章程作出的决定；

(三) 维护农村集体经济组织合法权益；

(四) 合理利用和保护集体土地等资源；

(五) 参与、支持农村集体经济组织的生产经营管理活动和公益活动；

(六) 法律法规和农村集体经济组织章程规定的其他义务。

第十五条 非农村集体经济组织成员长期在农村集体经济组织工作，对集体做出贡献的，经农村集体经济组织成员大会全体成员四分之三以上同意，可以享有本法第十三条第七项、第九项、第十项规定的权利。

第十六条 农村集体经济组织成员提出书面申请并经农村集体经济组织同意的，可以自愿退出农村集体经济组织。

农村集体经济组织成员自愿退出的，可以与农村集体经济组织协商获得适当补偿或者在一定期限内保留其已经享有的财产权益，但是不得要求分割集体财产。

第十七条 有下列情形之一的，丧失农村集体经济组织成员身份：

(一) 死亡；

(二) 丧失中华人民共和国国籍；
(三) 已经取得其他农村集体经济组织成员身份；
(四) 已经成为公务员，但是聘任制公务员除外；
(五) 法律法规和农村集体经济组织章程规定的其他情形。

因前款第三项、第四项情形而丧失农村集体经济组织成员身份的，依照法律法规、国家有关规定和农村集体经济组织章程，经与农村集体经济组织协商，可以在一定期限内保留其已经享有的相关权益。

第十八条 农村集体经济组织成员不因就学、服役、务工、经商、离婚、丧偶、服刑等原因而丧失农村集体经济组织成员身份。

农村集体经济组织成员结婚，未取得其他农村集体经济组织成员身份的，原农村集体经济组织不得取消其成员身份。

第三章 组织登记

第十九条 农村集体经济组织应当具备下列条件：

(一) 有符合本法规定的成员；

- (二) 有符合本法规定的集体财产；
- (三) 有符合本法规定的农村集体经济组织章程；
- (四) 有符合本法规定的名称和住所；
- (五) 有符合本法规定的组织机构。

符合前款规定条件的村一般应当设立农村集体经济组织，村民小组可以根据情况设立农村集体经济组织；乡镇确有需要的，可以设立农村集体经济组织。

设立农村集体经济组织不得改变集体土地所有权。

第二十条 农村集体经济组织章程应当载明下列事项：

- (一) 农村集体经济组织的名称、法定代表人、住所和财产范围；
- (二) 农村集体经济组织成员确认规则和程序；
- (三) 农村集体经济组织的机构；
- (四) 集体财产经营和财务管理；
- (五) 集体经营性财产收益权的量化与分配；
- (六) 农村集体经济组织的变更和注销；
- (七) 需要载明的其他事项。

农村集体经济组织章程应当报乡镇人民政府、街道办事处和县级人民政府农业农村主管部门备案。

国务院农业农村主管部门根据本法和其他有关法律法

规制定农村集体经济组织示范章程。

第二十一条 农村集体经济组织的名称中应当标明“集体经济组织”字样，以及所在县、不设区的市、市辖区、乡、民族乡、镇、村或者组的名称。

农村集体经济组织以其主要办事机构所在地为住所。

第二十二条 农村集体经济组织成员大会表决通过本农村集体经济组织章程、确认本农村集体经济组织成员、选举本农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事后，应当及时向县级以上地方人民政府农业农村主管部门申请登记，取得农村集体经济组织登记证书。

农村集体经济组织登记办法由国务院农业农村主管部门制定。

第二十三条 农村集体经济组织合并的，应当在清产核资的基础上编制资产负债表和财产清单。

农村集体经济组织合并的，应当由各自的成员大会形成决定，经乡镇人民政府、街道办事处审核后，报县级以上地方人民政府批准。

农村集体经济组织应当在获得批准合并之日起十日内通知债权人，债权人可以要求农村集体经济组织清偿债务或者提供相应担保。

合并各方的债权债务由合并后的农村集体经济组织承继。

第二十四条 农村集体经济组织分立的，应当在清产核资的基础上分配财产、分解债权债务。

农村集体经济组织分立的，应当由成员大会形成决定，经乡镇人民政府、街道办事处审核后，报县级以上地方人民政府批准。

农村集体经济组织应当在获得批准分立之日起十日内通知债权人。

农村集体经济组织分立前的债权债务，由分立后的农村集体经济组织享有连带债权，承担连带债务，但是农村集体经济组织分立时已经与债权人或者债务人达成清偿债务的书面协议的，从其约定。

第二十五条 农村集体经济组织合并、分立或者登记事项变动的，应当办理变更登记。

农村集体经济组织因合并、分立等原因需要解散的，依法办理注销登记后终止。

第四章 组织机构

第二十六条 农村集体经济组织成员大会由具有完全民事行为能力的全体成员组成，是本农村集体经济组织的权力机构，依法行使下列职权：

- （一）制定、修改农村集体经济组织章程；
- （二）制定、修改农村集体经济组织内部管理制度；
- （三）确认农村集体经济组织成员；
- （四）选举、罢免农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事；
- （五）审议农村集体经济组织理事会、监事会或者监事的工作报告；
- （六）决定农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事的报酬及主要经营管理人员的聘任、解聘和报酬；
- （七）批准农村集体经济组织的集体经济发展规划、业务经营计划、年度财务预决算、收益分配方案；
- （八）对农村土地承包、宅基地使用和集体经营性财产收益权份额量化方案等事项作出决定；

（九）对集体经营性建设用地使用、出让、出租方案等事项作出决定；

（十）决定土地补偿费等的分配、使用办法；

（十一）决定投资等重大事项；

（十二）决定农村集体经济组织合并、分立等重大事项；

（十三）法律法规和农村集体经济组织章程规定的其他职权。

需由成员大会审议决定的重要事项，应当先经乡镇党委、街道党工委或者村党组织研究讨论。

第二十七条 农村集体经济组织召开成员大会，应当将会议召开的时间、地点和审议的事项于会议召开十日前通知全体成员，有三分之二以上具有完全民事行为能力的成员参加。成员无法在现场参加会议的，可以通过即时通讯工具在线参加会议，或者书面委托本农村集体经济组织同一户内具有完全民事行为能力的其他家庭成员代为参加会议。

成员大会每年至少召开一次，并由理事会召集，由理事长、副理事长或者理事长指定的成员主持。

成员大会实行一人一票的表决方式。成员大会作出决定，应当经本农村集体经济组织成员大会全体成员三分之

二以上同意，本法或者其他法律法规、农村集体经济组织章程有更严格规定的，从其规定。

第二十八条 农村集体经济组织成员较多的，可以按照农村集体经济组织章程规定设立成员代表大会。

设立成员代表大会的，一般每五户至十五户选举代表一人，代表人数应当多于二十人，并且有适当数量的妇女代表。

成员代表的任期为五年，可以连选连任。

成员代表大会按照农村集体经济组织章程规定行使本法第二十六条第一款规定的成员大会部分职权，但是第一项、第三项、第八项、第十项、第十二项规定的职权除外。

成员代表大会实行一人一票的表决方式。成员代表大会作出决定，应当经全体成员代表三分之二以上同意。

第二十九条 农村集体经济组织设理事会，一般由三至七名单数成员组成。理事会设理事长一名，可以设副理事长。理事长、副理事长、理事的产生办法由农村集体经济组织章程规定。理事会成员之间应当实行近亲属回避。理事会成员的任期为五年，可以连选连任。

理事长是农村集体经济组织的法定代表人。

乡镇党委、街道党工委或者村党组织可以提名推荐农

村集体经济组织理事会成员候选人，党组织负责人可以通过法定程序担任农村集体经济组织理事长。

第三十条 理事会对成员大会、成员代表大会负责，行使下列职权：

（一）召集、主持成员大会、成员代表大会，并向其报告工作；

（二）执行成员大会、成员代表大会的决定；

（三）起草农村集体经济组织章程修改草案；

（四）起草集体经济发展规划、业务经营计划、内部管理制度等；

（五）起草农村土地承包、宅基地使用、集体经营性财产收益权份额量化，以及集体经营性建设用地使用、出让或者出租等方案；

（六）起草投资方案；

（七）起草年度财务预决算、收益分配方案等；

（八）提出聘任、解聘主要经营管理人员及决定其报酬的建议；

（九）依照法律法规和农村集体经济组织章程管理集体财产和财务，保障集体财产安全；

（十）代表农村集体经济组织签订承包、出租、入股

等合同，监督、督促承包方、承租方、被投资方等履行合同；

（十一）接受、处理有关质询、建议并作出答复；

（十二）农村集体经济组织章程规定的其他职权。

第三十一条 理事会会议应当有三分之二以上的理事会成员出席。

理事会实行一人一票的表决方式。理事会作出决定，应当经全体理事的过半数同意。

理事会的议事方式和表决程序由农村集体经济组织章程具体规定。

第三十二条 农村集体经济组织设监事会，成员较少的可以设一至二名监事，行使监督理事会执行成员大会和成员代表大会决定、监督检查集体财产经营管理情况、审核监督本农村集体经济组织财务状况等内部监督职权。必要时，监事会或者监事可以组织对本农村集体经济组织的财务进行内部审计，审计结果应当向成员大会、成员代表大会报告。

监事会或者监事的产生办法、具体职权、议事方式和表决程序等，由农村集体经济组织章程规定。

第三十三条 农村集体经济组织成员大会、成员代表大会、理事会、监事会或者监事召开会议，应当按照规定

制作、保存会议记录。

第三十四条 农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事与村党组织领导班子成员、村民委员会成员可以根据情况交叉任职。

农村集体经济组织理事会成员、财务人员、会计人员及其近亲属不得担任监事会成员或者监事。

第三十五条 农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事应当遵守法律法规和农村集体经济组织章程，履行诚实信用、勤勉谨慎的义务，为农村集体经济组织及其成员的利益管理集体财产，处理农村集体经济组织事务。

农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事、主要经营管理人员不得有下列行为：

- （一）侵占、挪用、截留、哄抢、私分、破坏集体财产；
- （二）直接或者间接向农村集体经济组织借款；
- （三）以集体财产为本人或者他人债务提供担保；
- （四）违反法律法规或者国家有关规定为地方政府举借债务；
- （五）以农村集体经济组织名义开展非法集资等非法金融活动；
- （六）将集体财产低价折股、转让、租赁；

- (七) 以集体财产加入合伙企业成为普通合伙人；
- (八) 接受他人与农村集体经济组织交易的佣金归为已有；
- (九) 泄露农村集体经济组织的商业秘密；
- (十) 其他损害农村集体经济组织合法权益的行为。

第五章 财产经营管理和收益分配

第三十六条 集体财产主要包括：

- (一) 集体所有的土地和森林、山岭、草原、荒地、滩涂；
- (二) 集体所有的建筑物、生产设施、农田水利设施；
- (三) 集体所有的教育、科技、文化、卫生、体育、交通等设施 and 农村人居环境基础设施；
- (四) 集体所有的资金；
- (五) 集体投资兴办的企业和集体持有的其他经济组织的股权及其他投资性权利；
- (六) 集体所有的无形资产；
- (七) 集体所有的接受国家扶持、社会捐赠、减免税费等形成的财产；
- (八) 集体所有的其他财产。

集体财产依法由农村集体经济组织成员集体所有，由农村集体经济组织依法代表成员集体行使所有权，不得分割到成员个人。

第三十七条 集体所有和国家所有依法由农民集体使用的耕地、林地、草地以及其他依法用于农业的土地，依照农村土地承包的法律实行承包经营。

集体所有的宅基地等建设用地，依照法律、行政法规和国家有关规定取得、使用、管理。

集体所有的建筑物、生产设施、农田水利设施，由农村集体经济组织按照国家有关规定和农村集体经济组织章程使用、管理。

集体所有的教育、科技、文化、卫生、体育、交通等设施和农村人居环境基础设施，依照法律法规、国家有关规定和农村集体经济组织章程使用、管理。

第三十八条 依法应当实行家庭承包的耕地、林地、草地以外的其他农村土地，农村集体经济组织可以直接组织经营或者依法实行承包经营，也可以依法采取土地经营权出租、入股等方式经营。

第三十九条 对国家规定的集体经营性建设用地，农村集体经济组织应当优先用于保障乡村产业发展和乡村

建设，也可以依法通过出让、出租等方式交由单位或者个人有偿使用。

第四十条 农村集体经济组织可以将集体所有的经营性财产的收益权以份额形式量化到本农村集体经济组织成员，作为其参与集体收益分配的基本依据。

集体所有的经营性财产包括本法第三十六条第一款第一项中可以依法入市、流转的财产用益物权和第二项、第四项至第七项的财产。

国务院农业农村主管部门可以根据本法制定集体经营性财产收益权量化的具体办法。

第四十一条 农村集体经济组织可以探索通过资源发包、物业出租、居间服务、经营性财产参股等多样化途径发展新型农村集体经济。

第四十二条 农村集体经济组织当年收益应当按照农村集体经济组织章程规定提取公积公益金，用于弥补亏损、扩大生产经营等，剩余的可分配收益按照量化给农村集体经济组织成员的集体经营性财产收益权份额进行分配。

第四十三条 农村集体经济组织应当加强集体财产管理，建立集体财产清查、保管、使用、处置、公开等制度，促进集体财产保值增值。

省、自治区、直辖市可以根据实际情况，制定本行政区域农村集体财产管理具体办法，实现集体财产管理制度化、规范化和信息化。

第四十四条 农村集体经济组织应当按照国务院有关部门制定的农村集体经济组织财务会计制度进行财务管理和会计核算。

农村集体经济组织应当根据会计业务的需要，设置会计机构，或者设置会计人员并指定会计主管人员，也可以按照规定委托代理记账。

集体所有的资金不得存入以个人名义开立的账户。

第四十五条 农村集体经济组织应当定期将财务情况向农村集体经济组织成员公布。集体财产使用管理情况、涉及农村集体经济组织及其成员利益的重大事项应当及时公布。农村集体经济组织理事会应当保证所公布事项的真实性。

第四十六条 农村集体经济组织应当编制年度经营报告、年度财务会计报告和收益分配方案，并于成员大会、成员代表大会召开十日前，提供给农村集体经济组织成员查阅。

第四十七条 农村集体经济组织应当依法接受审计监督。

县级以上地方人民政府农业农村主管部门和乡镇人民政府、街道办事处根据情况对农村集体经济组织开展定期审计、专项审计。审计办法由国务院农业农村主管部门制定。

审计机关依法对农村集体经济组织接受、运用财政资金的真实、合法和效益情况进行审计监督。

第四十八条农村集体经济组织应当自觉接受有关机关和组织对集体财产使用管理情况的监督。

第六章 扶持措施

第四十九条 县级以上人民政府应当合理安排资金，支持农村集体经济组织发展新型农村集体经济、服务集体成员。

各级财政支持的农业发展和农村建设项目，依法将适宜的项目优先交由符合条件的农村集体经济组织承担。国家对欠发达地区和革命老区、民族地区、边疆地区的农村集体经济组织给予优先扶助。

县级以上人民政府有关部门应当依法加强对财政补助资金使用情况的监督。

第五十条 农村集体经济组织依法履行纳税义务，依

法享受税收优惠。

农村集体经济组织开展生产经营活动或者因开展农村集体产权制度改革办理土地、房屋权属变更，按照国家规定享受税收优惠。

第五十一条 农村集体经济组织用于集体公益和综合服务、保障村级组织和村务运转等支出，按照国家规定计入相应成本。

第五十二条 国家鼓励政策性金融机构立足职能定位，在业务范围内采取多种形式对农村集体经济组织发展新型农村集体经济提供多渠道资金支持。

国家鼓励商业性金融机构为农村集体经济组织及其成员提供多样化金融服务，优先支持符合条件的农村集体经济发展项目，支持农村集体经济组织开展集体经营性财产股权质押贷款；鼓励融资担保机构为农村集体经济组织提供融资担保服务；鼓励保险机构为农村集体经济组织提供保险服务。

第五十三条 乡镇人民政府编制村庄规划应当根据实际需要合理安排集体经济发展各项建设用地。

土地整理新增耕地形成土地指标交易的收益，应当保障农村集体经济组织和相关权利人的合法权益。

第五十四条 条县级人民政府和乡镇人民政府、街道办事处应当加强农村集体经济组织经营管理队伍建设，制定农村集体经济组织人才培养计划，完善激励机制，支持和引导各类人才服务新型农村集体经济发展。

第五十五条 各级人民政府应当在用水、用电、用气以及网络、交通等公共设施和农村人居环境基础设施配置方面为农村集体经济组织建设发展提供支持。

第七章 争议的解决和法律责任

第五十六条 对确认农村集体经济组织成员身份有异议，或者农村集体经济组织因内部管理、运行、收益分配等发生纠纷的，当事人可以请求乡镇人民政府、街道办事处或者县级人民政府农业农村主管部门调解解决；不愿调解或者调解不成的，可以向农村土地承包仲裁机构申请仲裁，也可以直接向人民法院提起诉讼。

确认农村集体经济组织成员身份时侵害妇女合法权益，导致社会公共利益受损的，检察机关可以发出检察建议或者依法提起公益诉讼。

第五十七条 农村集体经济组织成员大会、成员代表

大会、理事会或者农村集体经济组织负责人作出的决定侵害农村集体经济组织成员合法权益的，受侵害的农村集体经济组织成员可以请求人民法院予以撤销。但是，农村集体经济组织按照该决定与善意相对人形成的民事法律关系不受影响。

受侵害的农村集体经济组织成员自知道或者应当知道撤销事由之日起一年内或者自该决定作出之日起五年内未行使撤销权的，撤销权消灭。

第五十八条 农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事、主要经营管理人员有本法第三十五条第二款规定行为的，由乡镇人民政府、街道办事处或者县级人民政府农业农村主管部门责令限期改正；情节严重的，依法给予处分或者行政处罚；造成集体财产损失的，依法承担赔偿责任；构成犯罪的，依法追究刑事责任。

前款规定的人员违反本法规定，以集体财产为本人或者他人债务提供担保的，该担保无效。

第五十九条 对于侵害农村集体经济组织合法权益的行为，农村集体经济组织可以依法向人民法院提起诉讼。

第六十条 农村集体经济组织理事会成员、监事会成员或者监事、主要经营管理人员执行职务时违反法律法规

或者农村集体经济组织章程的规定，给农村集体经济组织造成损失的，应当依法承担赔偿责任。

前款规定的人员有前款行为的，农村集体经济组织理事会、监事会或者监事应当向人民法院提起诉讼；未及时提起诉讼的，十名以上具有完全民事行为能力的农村集体经济组织成员可以书面请求监事会或者监事向人民法院提起诉讼。

监事会或者监事收到书面请求后拒绝提起诉讼或者自收到请求之日起十五日内未提起诉讼的，前款规定的提出书面请求的农村集体经济组织成员可以为农村集体经济组织的利益，以自己的名义向人民法院提起诉讼。

第六十一条 农村集体经济组织章程或者农村集体经济组织成员大会、成员代表大会所作的决定违反本法或者其他法律法规规定的，由乡镇人民政府、街道办事处或者县级人民政府农业农村主管部门责令限期改正。

第六十二条 地方人民政府及其有关部门非法干预农村集体经济组织经营管理和财产管理活动或者未依法履行相应监管职责的，由上级人民政府责令限期改正；情节严重的，依法追究相关责任人员的法律责任。

第六十三条 农村集体经济组织对行政机关的行政行

为不服的，可以依法申请行政复议或者提起行政诉讼。

第八章 附则

第六十四条 未设立农村集体经济组织的，村民委员会、村民小组可以依法代行农村集体经济组织的职能。

村民委员会、村民小组依法代行农村集体经济组织职能的，讨论决定有关集体财产和成员权益的事项参照适用本法的相关规定。

第六十五条 本法施行前已经按照国家规定登记的农村集体经济组织及其名称，本法施行后在法人登记证书有效期限内继续有效。

第六十六条 本法施行前农村集体经济组织开展农村集体产权制度改革时已经被确认的成员，本法施行后不需要重新确认。

第六十七条 本法自 2025 年 5 月 1 日起施行。

ལེའུ་དང་ལོ་སྤྱིའི་ཚ་དོན།

དོན་ཚན་དང་ལོ་སྤྱིའི་གསེབ་སྟུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་དང་
དེའི་ཁོངས་མིའི་བྱིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་ལ་སྤྱད་སྤོང་དང་། ལྷོང་གསེབ་སྟུན་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་དང་དེའི་འཁོར་སྤོང་དོ་དམ་ཚད་ལྡན་ཏུ་
གཏོང་བ། ལྷོང་གསེབ་སྟུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་བ་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་
གོང་འཕེལ་ལ་སྤུལ་འདེད་གཏོང་བ། ལྷོང་གསེབ་ཀྱི་གཞི་རྒྱའི་གཉེར་སྤོང་
ལམ་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱའི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་
འཇུག་ཚད་དང་སྤྱ་བརྟན་ཏུ་བཏང་ཐོག་ལྷོང་གསེབ་སྤོངས་ཡོངས་ནས་དར་
ཐུས་ལ་སྤུལ་འདེད་དང་ཞིང་ལས་ཀྱི་རྩོལ་ས་ལྡན་ཐུལ་ཁབ་འཇུགས་སྤུན་
མཚོགས་སུ་བཏང་སྟེ་སྟུན་མོང་སྤྱུག་འཇུར་ལ་སྤུལ་འདེད་བཅས་གཏོང་ཆེད་
ཚ་བྱིམས་གཞིར་བཟུང་བཅའ་བྱིམས་འདི་བཟོས་པ་ཡིན།

དོན་ཚན་གཉིས་ལ། བཅའ་བྱིམས་འདིའི་ནང་གི་ལྷོང་གསེབ་སྟུན་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཞེས་པ་ནི་ས་ཆ་སྟུན་མོང་ལ་དབང་བ་ཟང་
གཞིར་བྱས་ཏེ་བྱིམས་ལྟར་ཁོངས་མིའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་སྟུན་མོང་ཐོག་བདག་
དབང་སྤོང་བ་དང་། བྱིམ་ཚད་འགན་གཙང་གཉེར་སྤོང་ཟང་གཞིར་བྱེད་
བ་དང་། གཅིག་འཇུར་དང་ཁ་ཐོར་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བང་རིམ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
སྤྱི་གསོལ་བཅའ་སྤོང་བྱེད་པའི་ཁུལ་ཁོངས་རང་བཞིན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཚ་
འཇུགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཤང་གོང་རྒྱལ་རིམ་པའི་ལྷོང་གསེབ་སྟུན་མོང་དཔལ་

འབྱོར་ཚ་འཇུགས་དང་ཤོང་ཚོ་རིམ་པའི་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཚ་འཇུགས། ཚོགས་རྒྱུང་རིམ་པའི་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་
འཇུགས་བཅས་ཚུད་ཡོད།

དོན་ཚན་གསུམ་ལ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་
ནི་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་བ་ཤོང་འཕེལ་སྟོབས་ཆེར་
གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་སྲ་
བརྟན་གཏོང་བ། ཐུན་མོང་ཐུག་འཇུག་སྐྱེལ་འདེད་གཏོང་བའི་གལ་ཆེན་
བྱེད་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཤོང་གསེབ་བཅོས་སྐྱོད་མ་ལག་འཇུག་ཚང་ཏུ་གཏོང་
བ་དང་། ཤོང་གསེབ་ལེགས་སྐྱོད་མངོན་འགྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་གལ་ཆེན་
སྟོབས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གྲུང་གོ་གྲུང་བྲན་ཏང་གི་ཤོང་གསེབ་
ཀྱི་གཞི་རིམ་ཚ་འཇུགས་འགྲིལ་ལུགས་མཐོར་གཏོང་བ་དང་། ཏང་གི་ཤོང་
གསེབ་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱང་གཞི་སྲ་བརྟན་གཏོང་བའི་གལ་ཆེན་འགན་སྲུང་
ཞིག་ཡིན།

དོན་ཚན་བཞི་ལ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱིས་
གཤམ་གསལ་གྱི་ཚ་དོན་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱེད་དགོས་སྟེ།

(གཅིག)གྲུང་གོ་གྲུང་བྲན་ཏང་གི་འགོ་བྱིད་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱས་ནས་ཤང་
ཤོང་རྣམ་གྱི་ཏང་ཨུད་དང་ཁྲོམ་གཞུང་ཏང་ཨུད་ལས་དོན་ལྷན་ལྷན་ཁང་
དང་ཤོང་ཚོའི་ཏང་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་འགོ་བྱིད་འོག་བྲིམས་ལྟར་འགན་ཁུས་
བརྒྱུབ་དགོས་པ་དང་།

(གཉེས།)རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་

རྒྱུན་འབྲུངས་ཀྱིས་སྤྱོད་མོང་དང་དེའི་ཁོངས་མིའི་བྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་ལ་
སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ།

(གསུམ།)དམངས་གཙོའི་དོན་མཁུན་རྒྱུན་འབྲུངས་བྱས་ཏེ་ཕྱོད་གསེབ་སྤྱོད་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིས་བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྲོལ་དང་
ཕྱོད་གསེབ་སྤྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་འཇུགས་ཀྱི་སློབ་ཡིག་ལྟར་འདྲ་མཉམ་
ཚོག་དབང་ཆ་སྤྱོད་རྒྱ་ཡོད་ལ་འོས་འགན་ཡང་བརྒྱབ་དགོས་པ།

(བཞི།)ཚོལ་བསྐྱུན་ཐོབ་སྤྱོད་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་སྤྱོད་རྣམ་པ་རྣ་
མང་མཉམ་གནས་རྒྱུན་འབྲུངས་བྱས་ཏེ་ཕྱོད་གསེབ་སྤྱོད་མོང་སྤྱོད་འགྲུར་
ཡོང་བར་སྐྱུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་ལྟུ་པ། ཕྱོད་གསེབ་སྤྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་འཇུགས་ཀྱིས་
བྲིམས་ལྟར་ཁོངས་མིའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་མོང་ཚོག་བདག་དབང་སྤྱོད་ཅིང་
གཤམ་གསལ་གྱི་འགན་ལུས་བརྒྱབ་དགོས་པ་སྟེ།

(གཅིག)ཕྱོད་གསེབ་ས་ཆ་འགན་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པ་དང་།

(གཉིས།)ཕྱོད་གསེབ་ཀྱི་ཁང་སའི་རེ་ཞུ་དང་བེད་སྤྱོད་དོན་གནད་
གཉེར་བ།

(གསུམ།)མོ་ཞིང་དང་ནགས་ས། ལྷ་ས་སོགས་ས་ཆའི་ཐོན་ཁུངས་སོགས་
ལུགས་མཐུན་དང་གསར་སྤེལ་བེད་སྤྱོད་དང་སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་མ་
བཟུང་ཉ་སྐྱུལ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ།

(བཞི།)སྤྱོད་མོང་གཉེར་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་འཇུགས་སྤྱོད་ས་ཆ་བེད་
སྤྱོད་དམ་ནང་བཟུག་གཏོང་བ། ཐོགས་མར་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་

ཐོག་ནས་ཚལ་པ་དང་མི་སྐྱེས་ལ་ཚིས་སྤྱད་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

(ལྷ།)ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གཉེར་སྤྱོད་དང་དོ་དམ་བྱེད་པ།

(རྩལ།)ཐུན་མོང་ཐོག་མ་དུལ་བཏོན་པའི་ཁེ་ལས་ཀྱི་བདག་དབང་

འགྲུར་ཕྱོག་གཏོང་སྤྱོད་ལ་ཚོད་དོན་འཛོག་པ།

(བདུན།)ཐུན་མོང་གི་ཁེ་ལས་བསོ་བཤའ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

(བརྒྱད།)ཐུན་མོང་གི་ས་ཆ་གཞུང་བསྐྱུས་གཞུང་སྤྱོད་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་

པའི་ས་ཆའི་སྤྱིན་གསལ་དུལ་སོགས་བསོ་བཤའ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

(དགུ།)ཁོངས་མིའི་ཐོན་སྐྱེད་གཉེར་སྤྱོད་ལ་ལག་རྩལ་དང་ཆ་འཕྲིན་

སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་མཁོ་འདོན་བྱེད་པ།

(བརྒྱུ)ཡུལ་མི་ལྷན་ལའང་གིས་ཤོང་ཚོའི་ཉང་རྩ་འཇུགས་ཀྱི་འགོ་

ཁྲིད་འོག་ཡུལ་མི་རང་སྤྱོད་སྤེལ་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་

པ།

(བརྒྱུ་གཅིག)ཤོང་གསེབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རྩ་

འཇུགས་གཞན་དག་གིས་ཁྲིམས་ལྟར་རྩལ་པ་འདོན་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ།

(བརྒྱུ་གཉིས།)བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་

དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འགན་

རུས་གཞན་དག

དོན་ཚན་རྒྱག་པ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱིས་

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལྟར་སོ་བཞོན་དེ་དམིགས་བསལ་ཁྲིམས་མིའི་སོབ་ཐང་

རག་པར་ཁྲིམས་ལྟར་དེའི་འགན་རུས་བསྐྱབ་རྒྱུ་དང་མཐུན་པའི་དམངས་

དོན་བྱེད་སྐོ་སྤེལ་རྒྱ།

ཤོད་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གསུམ་མ་ཙུང་རྒྱུ་པའི་
བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་སྐྱུང་མི་ཚོག

ཤོད་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གསུམ་གྱིས་བྲིམས་ལྷན་མ་
ཙུང་བཏོན་ཏེ་ཀྱང་སི་དང་ཞིང་པའི་ཆེད་ལས་མཉམ་ལས་ཁང་ལྷན་གསུམ་པ་
མོགས་ཀྱི་ཁྲོམ་རའི་བྱེད་པོ་ལྷན་གསུམ་པའམ་དེའི་ནང་ལྷན་གསུམ་ཚོག་ཅིང་དེས་
མ་ཙུང་འདོན་ཚད་ལ་བལྟས་ནས་དེས་བཅུ་གསུམ་པའམ་ལྷན་གསུམ་པའི་ཁྲོམ་རའི་
བྱེད་པོའི་སྲུ་ལོན་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་པ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ཤོད་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གསུམ་
གཉེར་སྐྱོང་དོ་དམ་དང་ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྐོ་སྤེལ་བར་བཅའ་བྲིམས་
བྲིམས་སྲོལ་བཙུང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཀྱུན་སྐྱོད་དང་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྐྱོད་
ལས་ལ་བཙུང་བྱས་ནས་དྲང་བཞག་ཡིད་རྩོན་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་འགན་འཁུར་
འཁུར་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཤོད་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུང་ལྷན་གསུམ་དང་དེའི་ཁོངས་མིའི་བྲིམས་མཐུན་ཁི་དབང་ལ་སྐྱུང་སྐྱོབ་བྱེད་
པ་དང་ཙུང་ལྷན་གསུམ་གང་དང་མི་སྐྱེར་སྲུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གནོད་འཚེ་གཏོང་མི་
རུང་།

ཤོད་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གསུམ་གྱི་ཁོངས་མིའི་སྐྱུན་
མོང་ཚོག་དབང་པའི་རྒྱ་ལོར་ལ་བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཚོལ་བས་ཙུང་
ལྷན་གསུམ་གང་དང་མི་སྐྱེར་སྲུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཉམ་བུར་དང་། སྐྱེར་སྐྱོད་།

བཀའ་ཉམ་ཉམ་འཕྲོག་སྒོག་བཤོམ་གཏོར་སྐྱོན་བཅས་བྱེད་མི་རུང་།

བྱད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་དབང་ཆ་སྦྱོར་དབང་ཡོད་
པ་དང་། བྱད་མེད་གཉེན་སྦྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་
བ། བཟའ་ཟླ་གི་བ། ཐེམ་རྒྱུད་ནང་སྐྱེས་པ་མེད་པ་བཅས་རྒྱ་མཚན་རྩ་བྱས་
ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ནང་གི་ཁེ་
དབང་ཁག་ལ་གཞོན་འཚེ་གཏོར་མི་རུང་།

དོན་ཚན་དགུ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ནོར་སྲིད་དང་། ཁྲལ་བསྐྱུ་དུལ་
ཅ། ས་ཅ། ཤེས་ལྡན་མི་སྣ། དེ་བཞིན་ཐོན་ལས་སྲིད་རྒྱས་སོགས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་
ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་གོང་
འཕེལ་ལ་སྐྱེལ་འདེད་བཏང་སྟེ་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་པ་
སྐྱོད་ས་ཆེར་གཏོར་གྱི།

ལས་ཁུངས་དང་། ཁེ་ལས་བྱ་གཞན་ཚན་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་པ་སོགས་
ཙུང་ལྟོགས་དང་མི་སྡེར་གྱིས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་
ལ་རོགས་རམ་དང་ཞབས་ཞུ་མཁོ་འདོན་བྱེད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྐྱེལ་མ་
དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་གྱི།

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་གོང་
འཕེལ་གཏོར་བར་བྱས་རྗེས་འབྲུར་ཐོན་འཛོག་མཁུན་ཙུང་ལྟོགས་དང་མི་
སྡེར་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་གཞེངས་བཞོན་དང་བྱ་དགའ་སྦྱོར་
གྱི།

དོན་ཚན་བཅུ་ལ། རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁབ་ཞིང་ལས་ཤོང་གསེབ་གཙོ་

འགན་ལྡེ་ཚེན་གྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཤོད་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་
འཇུགས་ཀྱི་འཇུགས་རྒྱུན་དང་ལོང་འཕེལ་ལ་མཇུག་བྲིད་བྲིད་པའི་འགན་
འཇུག་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་སྲིད་རྒྱུ་བྱུང་ཁང་འབྲེལ་ཡོད་ལྡེ་ཚེན་གཞན་དག་གིས་
འགན་འཁུའི་བྱུང་ཁང་ནང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་དོན་གྱི་འགན་འཇུག་རྒྱ།

རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོད་
གསེབ་གཙོ་འགན་ལྡེ་ཚེན་གྱིས་སྲིད་འཇིག་བྱུང་ཁང་དེ་གའི་ཤོད་གསེབ་
ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་ཐོ་འཁོད་དོ་དམ་དང་། འཁོར་རྒྱུད་ལྷ་
རྒྱལ་མཇུག་བྲིད། དེ་བཞིན་འགན་གཙོ་བླངས་པའི་ས་ཆ། ཁང་ས་ལོགས་
ལྷན་མོང་རྒྱ་ལོར་དོ་དམ་དང་བདག་དབང་གི་བརྒྱུད་བལྟག་ཉེ་ཚོང་ལོགས་
ལ་ལྷ་རྒྱལ་མཇུག་བྲིད་བྲིད་པའི་འགན་འཇུག་རྒྱ། རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ས་
གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལྡེ་ཚེན་གཞན་དག་གིས་རང་
ཉིད་གྱི་འགན་འཁུའི་བྱུང་ཁང་ནང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་དོན་གྱི་འགན་འཇུག་
རྒྱ།

ཤང་ཤོད་རེལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། འཁོར་གཞུང་དོན་གཙོ་དང་
ཁང་གིས་སྲིད་འཇིག་བྱུང་ཁང་དེ་གའི་ཤོད་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་དོ་དམ་ལོགས་ཀྱི་འགན་འཇུག་དཀོས་པ།

རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོད་གསེབ་གཙོ་
འགན་ལྡེ་ཚེན་གྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ལྡེ་ཚེན་དང་མཉམ་ཏུ་ཤོད་གསེབ་ལྷན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ལས་དོན་གྱི་ཚུགས་བརྒྱུས་མཇུག་རྒྱུར་ལ་བྲུགས་
སྡོན་བརྒྱུ་ལྷེ་ཤོད་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་འཇུགས་

སྐྱུན་དང་གོང་འཕེལ་ལ་མཚུངས་བྱིང་དང་མཐུན་སྒྲིབ། རྒྱུ་སྒྲིབ། སྐྱུལ་འདེད་
བཅས་བྱེད་དགོས།

ས་གནས་རིམ་པ་ཁག་གི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་རྫོང་རིམ་པ་
ཡན་གྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོར་གསེབ་གཙོ་འགན་ལྷན་ཚོགས་
གྱིས་བྱ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནས། རྐྱུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཉུ་སྐྱུལ་དོ་དམ་དང་ཞབས་
ཞུའི་མ་ལག་འཛུགས་ཤིང་འཇུག་ཚོང་གཏོང་བ་དང་། གཞི་རིམ་དཔྱད་ཁག་
འཛུགས་སྒྲིབ་ལ་བྱུགས་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཡི། རྐྱུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཉུ་སྐྱུལ་དོ་དམ་
ལས་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྡེ་བརྒྱ་རྒྱུ་བྱེད་དགོས།

ལེའུ་གཉིས་པ། ཁོངས་མི།

དོན་ཚན་བརྒྱ་གཅིག་ལ། སེམ་ཕོ་གོང་གསེབ་རྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
རྩ་འཛུགས་སུ་ཡོད་པའམ་དེ་སྒོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ད་དུང་གོང་གསེབ་རྐྱུན་
མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་དབར་དབང་ཆ་དང་འོས་འགན་གྱི་འབྲེལ་
བ་བརྟན་པོ་ཆགས་པ་དང་། གོང་གསེབ་རྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་
གྱི་ཁོངས་མི་རྐྱུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ་སོགས་རྒྱ་ལོར་གྱིས་གཞི་རྩའི་
འཚོ་བའི་འགན་ལུང་བྱེད་པའི་ཡུལ་མི་ཡིན་ཆེ་གོང་གསེབ་རྐྱུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་རྩ་འཛུགས་གྱི་ཁོངས་མི་ཡིན།

དོན་ཚན་བརྒྱ་གཉིས་པ། གོང་གསེབ་རྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་
གྱིས་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་བརྒྱུད་དོན་ཚན་སྒོལ་མའི་གཏན་འབེབས་ལ་

གཞིགས་ཏེ་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་
གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས།

ཁོངས་མིས་སྤུ་གུ་སྐྱེས་པ་ལས་འཕར་སྡོན་བྱུང་བའི་མི་སྣ་དག་ཤོང་
གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱིས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས། ཁོངས་མི་གཉེན་
སྤྲིག་བྱས་པ་དང་ཉར་གསོའམ་སྲིད་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྡོམ་ལྷུལ་
མི་བཅས་ལས་འཕར་སྡོན་བྱུང་བའི་མི་སྣ་དག་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་བོག་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུང་ལྷུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་གཏན་འཁེལ་བྱེད་དགོས།

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་གཏན་
འཁེལ་བྱ་རྒྱུར་བཅའ་བྲིམས་འདི་དང་བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྒོལ་གཞན་དག་
གི་གཏན་འབེབས་ལས་འགལ་མི་རུང་།

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷུགས་ཀྱིས་ཁོངས་མིའི་མིང་
མོ་བཟོ་བའམ་སྐྱར་བཟོ་བྱེད་དགོས། ཁོངས་མིའི་མིང་མོ་དེ་ཤང་ཤོང་རྗེལ་མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཁྲོམ་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་། རྫོང་རིམ་པ་ཡན་
ཀྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོང་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚོན་བཅས་
ལ་སྟན་དཔོན་ལྷན་དགོས།

ཞིང་ཆེན་དང་། རང་སྐྱོང་རྫོངས། ཐང་གཏོགས་ཤོང་བྱིར་མི་དམངས་
འཇུག་མི་ཚོགས་ཆེན་དང་དེའི་རྒྱན་ལས་ཉུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བཅའ་
བྲིམས་འདི་གཞིར་བཟུང་། སྲིད་འཛིན་ཁུལ་ཁོངས་དེ་གའི་དངོས་ཡོད་

གནས་ཚུལ་དང་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་གཏན་འཁེལ་བྱེད་སློབས་ལ་ཞིབ་ཕྲའི་གཏན་
འབེབས་བཤོ་ཚོག

དོན་ཚན་བཟུངས་ཀྱིས་གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིར་གཤམ་གསལ་གྱི་དབང་ཆ་སློབ་དབང་ཡོད་པ་སྟེ།

(གཅིག)བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྒོལ་དང་གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མི་དང་།
ལས་འདོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི། ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྷ་
བཤེར་བ་བདམ་བྱ་འདེམས་བྱེད་ཡོད་པ་དང་།

(གཉིས།)བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྒོལ་དང་གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་ལྷན་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། ཁོངས་
མིའི་འཇུགས་མི་ཚོགས་ཆེན་ནང་ཞུགས་པའི་དབང་ཆ་དང་། གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་དང་དོན་དག་གལ་
ཆེན་བརྟན་ཐག་གཅོད་པའི་ནང་ཐེ་ཞུགས་བྱེད་དབང་ཡོད་པ།

(གསུམ།)གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་དོན་དོན་
ཚིག་པའི་སྐྱོད་ཞུ་དང་ཚོགས་འདུའི་ཟིན་ཐོ་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་ཡིག་ལྷ་སློབ་
དང་པར་སློབ་བརྒྱབ་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོག་བྱེད་དབང་ཡོད་
པ།

(བཞི།)གྲོང་གསེབ་སྐྱོད་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་
གཉེར་སྐྱོད་དང་དོ་དམ་བྱེད་སློང་དང་སྐྱོད་མོང་ཁི་འབབ་བཤོ་བཤའ་དང་

བེད་སྐྱོད་ལ་ལྷ་སྐྱུལ་བྱེད་དབང་ཡོད་ཅིང་། བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་
འདོན་དབང་ཡོད་པ།

(ལྷ།)གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱིས་འགན་གཙང་
སྐྱོད་པའི་གྲོང་གསེབ་ས་ཆ་བྲིམས་ལྟར་འགན་གཙང་ལེན་དབང་ཡོད་པ།

(བྱུག)ཁང་སའི་སྐྱོད་དབང་བྲིམས་ལྟར་རེ་བྱེད་དབང་ཡོད་པ།

(བརྟུན།)ཐུན་མོང་གི་ཁེ་འབབ་བལོ་བཤའ་རྒྱག་པའི་ནང་ཐེ་བྲུགས་
བྱེད་དབང་ཡོད་པ།

(བརྒྱད།)ཐུན་མོང་གི་ས་ཆ་གཞུང་བསྐྱེད་གཞུང་སྐྱོད་བྱེད་སྐབས་ས་ཆའི་
རྒྱུན་གསལ་དངུལ་བལོ་བཤའ་རྒྱག་པའི་ནང་ཐེ་བྲུགས་བྱེད་དབང་ཚོགས་
ཡོད་པ།

(དགུ།)གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱིས་མཁོ་འདོན་
བྱས་པའི་ཞབས་ལྷ་དང་ཕན་བདེ་སྐྱོད་དབང་ཡོད་པ།

(བརྒྱ།)བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྒོལ་དང་གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དབང་ཆ་
གཞན་དག

དོན་ཚན་བརྩ་བཞི་པ། གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིས་གཤམ་གསལ་གྱི་འོས་འགན་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྟེ།

(གཅིག)བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྒོལ་དང་གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་ལ་བརྩེ་སྲུང་བྱེད་དགོས་པ་དང་།

(གཉིས།) གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱིས་བཅའ་

ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྐོལ་དང་སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་
རྒྱུག་ཡིག་ལྟར་བཞག་པའི་ཚོད་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ།

(གསུམ།) སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་
མཐུན་ཁི་དབང་ལ་སྟུང་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་པ།

(བཞི།) ལྷན་མོང་ས་ཆ་སོགས་ཚོན་སྲུངས་ལྷགས་མཐུན་ངང་བེད་སྐྱོད་
དང་སྟུང་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་པ།

(ལྔ།) སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་ཚོན་སྐྱེད་གཉེར་
སྐྱོར་དོ་དམ་བྱེད་སྐོར་དང་སྐྱི་ཕན་བྱེད་སྐོར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཐེ་ལྷགས་བྱེད་
དགོས་པ།

(དྲུག) བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྐོལ་དང་སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་རྒྱུག་ཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་འགན་
གཞན་དག

དོན་ཚན་བཙུག་པ། སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་
ཁོངས་མི་མིན་ཡང་སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ནང་ལས་
ཀ་ལུན་རིང་བྱས་ཏེ་ལྷན་མོང་ལ་བྱས་རྗེས་འཛོག་མཁན་ལ་སྐོར་གསེབ་ལྷན་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁོངས་མི་ཡོངས་
ཀྱི་བཞི་ཆ་གསུམ་ཡན་གྱི་འོས་མཐུན་བྱུང་ཚེ་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་
བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཚན་བདུན་པ་དང་དགུ་པ། བཅུ་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་
སྐྱོད་ཚོག

དོན་ཚན་བཙུག་པ། སྐོར་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་

གྱི་ཁོངས་མིས་ཡིག་ཐོག་རེ་ལྷ་བྱས་ཤིང་གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུང་ལྷོགས་གྱི་མོས་མཐུན་བྱུང་ཚེ་གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་
ལྷོགས་ལས་རང་མོས་ངང་མར་དོན་ཚོག

གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་ནས་རང་མོས་ངང་
མར་དོན་མཁན་གྱིས་གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་དང་
གྲོས་བརྒྱུད་བྱས་པ་བརྒྱུད་འོས་འཚམ་གྱི་སྦྲིན་གསལ་རག་ཚོག་པའམ་རྒྱ་ལོར་
གྱི་ཁེ་དབང་དུས་བཀག་ངེས་ཅན་ནང་སོར་བཞག་བྱེད་ཚོག་འོན་ཀྱང་ལྷན་
མོང་རྒྱ་ལོར་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་པའི་རེ་བ་འདོན་མི་ཚོག

དོན་ཚུན་བརྩམས་བྱུང་བ། གཤམ་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རིགས་ཤིག་བྱུང་
ཚེ་གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་གྱི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་
མེད་པར་གྱུར།

(གཅིག)ཤི་བ།

(གཉིས།)ཀྱང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྒྱལ་ཁོངས་ཐོབ་
ཐང་ཤོར་བ།

(གསུམ།)གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་གཞན་དག་གི་
ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་རག་པ།

(བཞི།)གཞུང་ཞབས་པར་གྱུར་བ། ཡིན་ནའི་གདན་ཞུའི་ལམ་ལུགས་གྱི་
གཞུང་ཞབས་པ་དེའི་ནང་རྒྱུད་མེད།

(ལྔ།)བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་གྲོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་
ཙུང་ལྷོགས་གྱི་སྦྲིག་ཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དག

ནང་ཚན་སྡོམ་མའི་ནང་གསལ་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པའི་གནས་ཚུལ་
གྱིས་ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གྱི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ཤོར་བར་བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྡོམ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་
འབེབས། ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཡིག་ལྟར་
ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་དང་ཤོས་མོལ་བརྒྱད་དེའི་
སྤྱི་དབང་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་དབང་དུས་བཀག་ངེས་ཅན་ནང་སོར་
བཞག་གྲེད་ཚོག

དོན་ཚན་བརྗོད་བྱེད་པ། ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་
གྱི་ཁོངས་མི་སྡོམ་ལྷན་དང་། དམག་ལྷན། ལལ་ལས་སྤྱོད་པ། ཚོང་རྒྱག་པ།
བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་བ། བཟའ་ལྷ་ཤི་བ། བྲིམས་ཆད་འཇུག་བ་སོགས་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ཏེ་ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གྱི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་
ཐང་མེད་པར་བཟོ་མི་རུང་།

ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གྱི་ཁོངས་མི་གཉེན་
སྤྱི་བྱས་ཀྱང་ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གཞན་དག་
གི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་རག་མེད་ཚེ་དེ་སྤེའི་ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྷན་གྱིས་དེའི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་བཟོ་མི་རུང་།

ལྷན་གསུམ་པ། ཙུང་ལྷན་གྱི་འགོད།

དོན་ཚན་བརྗོད་བྱེད་པ། ཤོང་གསལ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷན་

ལ་གཤམ་གསལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་དགོས་པ་སྟེ།

(གཅིག)བཅའ་བྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་པའི་ཁོངས་མི་
ཡོད་པ།

(གཉིས།)བཅའ་བྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་
མོང་རྒྱ་མོག་ཡོད་པ།

(གསུམ།)བཅའ་བྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་པའི་གྲོང་
གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཡོད་པ།

(བཞི།)བཅའ་བྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་པའི་མིང་དང་
སྟོན་གནས་ཡོད་པ།

(ལྔ།)བཅའ་བྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་མཐུན་པའི་ཙུང་ལུགས་
ཚན་པ་ཡོད་པ།

ནང་ཚན་སྟོན་མའི་གཏན་འབེབས་ཆ་རྒྱུན་དང་མཐུན་པའི་གྲོང་ཚོས་
སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་འཛུགས་
དགོས་པ་དང་། དུལ་མིའི་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་གྲོང་
གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་འཛུགས་ཚོགས་གནས་འདུག་པའི་གྲོང་
དགོས་མཁོ་དངོས་ཡོད་ཆེ་གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་
འཛུགས་ཚོགས་

གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་འཛུགས་པར་སློབ་མོང་
ས་ཆའི་བདག་དབང་ལ་འགྱུར་སྟོན་གཏོང་མི་ཅུང་།

དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་ཡ། གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུགས་ཀྱི་

སྐྱིག་ཡིག་ནང་གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་གནད་གསལ་པོ་འཕོད་དགོས་པ་སྟེ།
(གཅིག)ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་གྱི་མིང་དང་།
ཁྲིམས་བཀོད་འཇུག་ཚབ་མི། མྲོད་གནས། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཁྲུབ་ཁོངས་
བཅས་དང་།

(གཉེས།) ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་གྱི་ཁོངས་མི་
གཏན་འཁེལ་གྱི་སྐྱིག་སྲོལ་དང་གོ་རིམ།

(གསུམ།) ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་གྱི་ཚན་པ།

(བཞི།)ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གྱི་གཉེར་སྐྱོང་དང་ལོར་དོན་དམ།

(ལྔ།)ཐུན་མོང་གཉེར་སྐྱོང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་ཁེ་འབབ་ཐོབ་དབང་
གི་གངས་ཚད་དང་བཤོ་བཤལ།

(དྲུག) ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་བརྗེ་བསྐྱར་དང་
མེད་པར་བཟོ་བ།

(བདུན།)གསལ་པོ་འཕོད་དགོས་པའི་དོན་གནད་གཞན་དག

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་གྱི་སྐྱིག་ཡིག་དེ་གང་
ཤོང་རྣལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཁྲིམ་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་། རྫོང་
རིམ་པའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོང་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚན་
ལ་སྟན་དཔོན་ལུ་དགོས།

རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྲུབ་ཁང་ཞིང་ལས་ཤོང་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚན་གྱིས་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་གཞན་དག་
གཞིར་བཟུང་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གསལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་

ལྷོག་ཡིག་བཟོ་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་ལ། རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་
ཀྱི་མིང་རུ་... རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་... ཞེས་པའི་ཡི་གེ་
འགོད་དགོས་ཤིང་། གནས་པའི་རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་མེད་པའི་རྒྱུ་གསེབ་
དང་། རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་
ཚོའི་ཚོགས་ལྷན་གི་མིང་ཡོད་དགོས།

རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་ཀྱིས་དོན་གཅོད་ཚན་
པ་གཙོ་བོ་ཡོད་མ་དེ་སྟོན་གནས་སུ་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་ལ། རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་བརྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་
རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་དེ་གའི་ལྷོགས་ཡིག་དང་།
གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་དེ་
གའི་ཁོངས་མི། འདེམས་ཐོན་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་
ལྷོགས་དེ་གའི་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་ལྷན་འཛུགས་ཚོགས་
པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྷན་འཛུགས་པ་བཅས་རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་
ལྷོགས་ཀྱི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་རྒྱུ་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚོན་ལ་རུས་ཐོག་
རུ་ཐོ་འགོད་རེ་ལྷན་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་ཀྱི་
ཐོ་འགོད་ལག་བྱེད་རག་པ་བྱེད་དགོས།

རྒྱུ་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོགས་ཀྱི་ཐོ་འགོད་བྱ་བ་ལས་དེ་
རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་ཞིང་ལས་རྒྱུ་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚོན་ནས་བཟོ་བྱ།

དོན་ཚན་ཉིད་གསུམ་ལ། ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་
ཟླ་སྐྱིལ་བཏང་རིགས་རྒྱ་ལོར་གཙང་བཤེར་གྱི་ཟང་གཞིའི་ཐོག་རྒྱ་ལོར་བུ་
ལོན་རེའུ་མིག་དང་རྒྱ་ལོར་ཞིབ་ཐོ་བཟོ་དགོས།

ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཟླ་སྐྱིལ་གཏོང་བར་སོ་
སོའི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཚེན་ཐོག་ཚོད་དོན་འདོག་དགོས་པ་དང་། ཤང་ལྷོང་
རྣལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཁོམ་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་གིས་ཞིབ་
དཔྱད་བྱས་རྗེས་རྒྱུ་རྒྱུ་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་
སྟན་ལུ་སྤུལ་ནས་ཚོག་མཆན་ཐོབ་དགོས།

ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་གྱིས་ཟླ་སྐྱིལ་གཏོང་
བའི་ཚོག་མཆན་ཐོབ་ཉིན་ནས་བརྗེས་པའི་ཉིན་བཅུའི་ནང་བུན་བདག་ལ་
བརྗེས་གཏོང་དགོས་ཤིང་། བུན་བདག་གིས་ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ལ་སུ་ལོན་གཙང་འཇལ་ལམ་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ཐོག་མཐོ་
འདོན་བྱེད་པའི་རེ་བ་འདོན་ཚོག

ཟླ་སྐྱིལ་བུ་ཕུལ་ཁག་གི་བུན་དབང་དང་སུ་ལོན་ནམས་ཟླ་སྐྱིལ་བཏང་
རྗེས་ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་གྱིས་རྒྱ་ལོན་བཅོམ་བྱེད་
དགོས།

དོན་ཚན་ཉིད་བཞི་ལ། ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་
སོ་སོར་བྱེས་པར་རྒྱ་ལོར་གཙང་བཤེར་གྱི་ཟང་གཞིའི་ཐོག་རྒྱ་ལོར་བཟོ་
བཤེར་དང་བུན་དབང་སུ་ལོན་རིམ་དབྱེ་བྱེད་དགོས།

ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་སོ་སོར་བྱེས་པར་

ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཚོང་དོན་འཛོགས་དགོས་པ་དང་། བཤུ་གྲོང་རྒྱལ་
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། འབྲུག་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་བཅས་ཀྱིས་ཞིབ་
དཔྱད་བྱས་རྗེས་རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་
སྟན་ལུ་སྲུལ་ནས་ཚོགས་མཆན་ཐོབ་དགོས།

གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུས་པའི་
ཚོགས་མཆན་ཐོབ་པའི་ཉིན་ནས་བཅིས་པའི་ཉིན་བཅུ་འེ་ནང་སྲུབ་བདག་ལ་
བརྟེན་གཏོང་དགོས།

གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་སོ་སོར་མ་གྲུས་གོང་གི་
སྲུབ་དབང་དང་སུ་ལོན་རྣམས་སོ་སོར་གྲུས་རྗེས་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་ལ་ཞོར་འབྲེལ་སྲུབ་དབང་རྒྱུད་དབང་ཡོད་ལ་ཞོར་
འབྲེལ་སུ་ལོན་གྱི་འགན་འཁུར་དགོས། འོན་ཀྱང་གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་སོ་སོར་གྲུས་སྐབས་སྲུབ་བདག་གམ་སྲུབ་ལེན་པ་དབང་
སུ་ལོན་གཙོང་སེལ་གྱི་ཡིག་ཐོག་གོས་མཐུན་བཞག་ཡོད་པར་ཁ་ཆད་གཞིར་
བཞག་སྟུབ་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་ལྔ་པ། གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་
ཟླ་སྐུལ་དང་སོ་སོར་གྲུས་པའམ་ཐོ་འགོད་དོན་གནད་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་
དགོས་རིགས་བརྗེ་སྐྱར་ཐོ་འགོད་གཉེར་དགོས།

གྲོང་གསེབ་སྲུབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཕྲུགས་ཟླ་སྐུལ་དང་སོ་སོར་
གྲུས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཏོང་དགོས་ཚེ་ཁྲིམས་ལྟར་ཐོ་བཀོད་མེད་པ་
བཅོས་རྗེས་མཚམས་འཛོགས་དགོས།

ལེའུ་པལ་ལ། ཚ་འཇུགས་ཚན་པ།

དོན་ཚན་ཉིད་རྒྱག་པ། ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ནི་དམངས་དོན་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ལུས་ཆ་ཚང་ཡོད་
མཁན་གྱི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ནི་ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཚ་འཇུགས་དེ་གའི་དབང་ཆའི་ཚན་པ་ཡིན་ལ་གཤམ་གསལ་གྱི་
འགན་དབང་ཁྲིམས་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས།

(གཅིག) ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཡིག་
བཟོ་བ་དང་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་པ།

(གཉིས།) ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་ནང་ཁྲུལ་
དོ་དམ་ལམ་ལུགས་བཟོ་བ་དང་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་པ།

(གསུམ།) ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་
གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ།

(བཞི།) ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་
སྣམ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྷ་བཤེར་
བ་འདེམས་བསྐོ་དང་གནས་དབྱུང་གཏོང་བ།

(ལྔ།) ལྷོང་གསེབ་སྤྱན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཚ་འཇུགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་
སྣམ་ཚོགས་དང་། ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའམ་ལྷ་བཤེར་བའི་ལས་དོན་སྣམ་ལྷུང་
སྤོས་ཞིབ་བྱེད་པ།

(དུག)ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྟ་བུའི་
བའི་སླ་ཕོགས་དང་། གཉེར་སྤྱོད་དོ་དམ་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་གདན་འདྲེན་དང་།
གདན་འདྲེན་མཚམས་འདོག་དེ་བཞིན་སླ་ཕོགས་ཕོགས་ལ་ཚོད་དོན་འདོག་པ།

(བདུན།)ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འཆར་འགོད་དང་། ལས་སྐྱོ་གཉེར་སྤྱོད་འཆར་གཞི།
ལོ་འཁོར་ནོར་དོན་སྲོལ་རྩིས་དང་ངེས་རྩིས། ཁི་འབབ་བཤོ་བཤའི་རྒྱས་གཞི་
བཅས་ལ་ཚོག་མཚན་སྤོང་པ།

(བརྒྱད།)ཤོང་གསེབ་ས་ཆ་འགན་གཙོ་དང་། ཁང་སའི་བེད་སྤྱོད། ཐུན་
མོང་གཉེར་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ནོར་གྱི་ཁི་འབབ་ཐོབ་སྐྱལ་གྲངས་ཚད་
རྒྱས་གཞི་ཕོགས་ཀྱི་དོན་གནད་ལ་ཚོད་དོན་འདོག་པ།

(དགུ།)ཐུན་མོང་གཉེར་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་འཇུགས་སྐྱབ་ས་ཆའི་བེད་
སྤྱོད་དང་། གཞན་བཤུག་ཕོགས་གཏོང་རྒྱས་གཞི་ཕོགས་དོན་གནད་ལ་ཚོད་
དོན་འདོག་པ།

(བརྒྱ།)ས་ཆའི་སྐྱིན་གསལ་དུལ་ཕོགས་ཀྱི་བཤོ་བཤའ་དང་བེད་སྤྱོད་
བྱ་ཐབས་ལ་ཚོད་དོན་འདོག་པ།

(བརྒྱ་གཅིག)མ་དུལ་འདོག་པ་ཕོགས་ཀྱི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ལ་
ཚོད་དོན་འདོག་པ།

(བརྒྱ་གཉིས།)ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ལྷ་སྐྱིལ་
གཏོང་བ་དང་། སོ་སོར་གྱེས་པ་ཕོགས་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ལ་ཚོད་དོན་

འཛོག་པ།

(བརྒྱ་གསུམ།)བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྐོལ་དང་སྐོར་གསེབ་སྐུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུང་གི་སྒྲིག་ཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འགན་
དབང་གཞན་དག།

ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གོས་ཞིབ་བྱས་ནས་ཚོད་དོན་འཛོག་
དགོས་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་རིགས་སྡོམ་ལ་ཤར་སྐོར་རྣམ་ཏང་ཟུང་
དང་ཁྲིམ་གཞུང་ཏང་ཟུང་ལས་དོན་ལྷན་ལྷན་ཁང་རམ་སྐོར་ཚོའི་ཏང་ཙུང་
ལུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གོས་བསྟར་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱན་ལ། སྐོར་གསེབ་སྐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལུང་གིས་
ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་པར་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་དུས་
ཚོད་དང་། ས་གནས། གོས་ཞིབ་གྱི་དོན་གནད་བཅས་ཚོགས་འདུའི་གོང་གི་
ཉིན་བཅའི་སྡོམ་དུ་ཁོངས་མི་ཡོངས་ལ་བརྟེན་གཏོང་དགོས་ཤིང་། དམངས་
དོན་བྱ་སྐྱོད་སྐུལ་ཁུས་ཆ་ཚང་ཡོད་མཁན་གྱི་ཁོངས་མིའི་གསུམ་ཆ་གཉིས་
ཡན་གྱི་ཁོངས་མི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་དགོས། ཁོངས་མི་ཚོགས་འདུར་དངོས་
སྲུ་ཞུགས་མི་སྲུབ་ཚེ་འཕྲིན་སྐྱེལ་ཡོ་བྱེད་བརྒྱུད་དུ་སོག་ནས་ཚོགས་འདུར་
ཞུགས་པའམ་ཡིག་སོག་མངག་བཅོལ་བརྒྱུད་སྐོར་གསེབ་སྐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལུང་གི་གཞི་བུ་དང་གཅིག་པའི་དམངས་དོན་བྱ་སྐྱོད་སྐུལ་
ཁུས་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་ཁྲིམ་མི་གཞན་དག་གིས་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཚོགས་འདུར་
ཞུགས་ཚོག།

ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལོ་རེར་ལྷུང་མཐའ་ཡང་ཐེངས་རེ་འཚོགས་

དཔོན་ཤིང་ལས་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱིག་འཇུགས་ཀྱིས་ལས་འཛིན་
འགོ་གཙུག་དང་། ལས་འཛིན་འགོ་གཙུག་གཞོན་པའམ་ལས་འཛིན་འགོ་གཙུག་
དཔོན་ལས་འཇུགས་ལྟན་པའི་ཁོངས་མིས་གཙུག་རྒྱུང་བྱེད་ལྟ།

ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་མི་རེར་འབེན་ཤོག་རེའི་བརྟན་ཐག་གཙུག་
ཐབས་ལག་བརྟན་བྱེད་ལྟ། ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཚོད་དོན་འཛོག་
རིགས་ལྟོང་གསེབ་ལྟན་མོང་དཔལ་འཕྱོར་ཙུ་འཇུགས་དེ་གའི་ཁོངས་མིའི་
ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱི་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་ཐོབ་
དཔོན་ཤིང་། བཅའ་ཁྲིམས་འདིའམ་བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་གཞན་དག་
དང་། ལྟོང་གསེབ་ལྟན་མོང་དཔལ་འཕྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་ནང་
གཏན་འབེབས་དེ་བས་ནན་པ་ཡོད་ཚེ་གཏན་འབེབས་དེ་ལྟར་གཞིར་བརྟུང་
དཔོན།

དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་ལ། ལྟོང་གསེབ་ལྟན་མོང་དཔལ་འཕྱོར་ཙུ་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མི་ཅུང་མང་བ་ཡིན་ཚེ་ལྟོང་གསེབ་ལྟན་མོང་དཔལ་འཕྱོར་ཙུ་
འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མི་ཚོགས་ཆེན་
འཇུགས་ཚོགས།

ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མི་ཚོགས་ཆེན་འཇུགས་པར་ཐེམ་དུད་ལྟ་ནས་བཙོ་
ལྟས་འཇུགས་མི་གཙུག་འདེམས་དཔོན་པ་དང་འཇུགས་མིའི་གྲངས་ཉི་ལྔ་ཡན་
དཔོན་པ་མ་ཟད་གྲངས་འཁོར་རེས་ཅན་གྱི་དུད་མེད་འཇུགས་མི་ཡོད་དཔོན།

ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ལས་འགན་ལྟར་ཡུན་ནི་ལོ་ལྔ་ཡིན་ཞིང་ལྟ་
མཐུད་འདེམས་ཐོན་དང་ལྟ་མཐུད་འགན་འཁུར་ཚོགས།

ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ལྟོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱུག་ཡིག་གི་གཏུན་འབེབས་ལྟར་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་
དོན་ཚན་ཉེར་རྒྱུག་པའི་ནང་ཚན་དང་པོའི་ནང་གཏུན་འབེབས་བྱས་པའི་
ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འགན་དབང་ཁག་ཅིག་བརྒྱབ་དགོས། ཡིན་ནའི་
ནང་གསེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ། བརྒྱད་པ། བརྒྱུ་པ། བརྒྱ་གཉིས་པ་བཅས་
ནང་གཏུན་འབེབས་བྱས་པའི་འགན་དབང་རྒྱུད་མེད།

ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་མི་རེར་འཕེན་ཕོག་རེའི་
བརྟམ་ཐག་གཅོད་ཐབས་ལག་བརྟམ་བྱེད་རྒྱ། ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་
ཆེན་ཐོག་ཚོད་དོན་འཛོག་རིགས་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མི་ཡོངས་ཀྱི་གསུམ་ཆ་
གཉིས་ཡན་གྱི་ཕྱི་མས་མཐུན་ཐོབ་དགོས།

དོན་ཚན་ཉེར་དབྱེད། ལྟོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་
གྱིས་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་འཇུགས་དགོས་ཤིང་། ལྷན་བཏང་མི་གྲངས་
གསུམ་ནས་བརྒྱན་བར་གྱི་ཡ་གྲངས་ཁོངས་མི་ལས་གྲུབ་རྒྱ། ལས་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་ལ་ལས་འཛིན་འགོ་གཙོ་གཅིག་བརྒྱུ་གཞག་བྱེད་པ་དང་ལས་འཛིན་
འགོ་གཙོ་གཞོན་པའང་བརྒྱུ་ཚོགས་ལས་འཛིན་འགོ་གཙོ་དང་ལས་འཛིན་
འགོ་གཙོ་གཞོན་པ། ལས་འཛིན་བཅས་ཐོན་ཐབས་དེ་ལྟོང་གསེབ་ཐུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུང་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱུག་ཡིག་ནང་གཏུན་འབེབས་བཟོ་རྒྱ། ལས་
འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་དབང་ཉེ་གཉེན་མི་ཐོན་པ་བྱེད་དགོས།
ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ལས་འགན་འཇུག་ཡུན་ནི་ལོ་ལྔ་ཡིན་
ཞིང་ལུ་མཐུད་འདེམས་ཐོན་དང་ལུ་མཐུད་འགན་འཇུག་ཚོགས་

ལས་འཛིན་འགོ་གཙོ་ནི་སྲོང་གསེབ་སྐྱབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཅ་
འཇུགས་ཀྱི་སྤྱིམས་བཀོད་འཇུག་ཚབ་མི་ཡིན།

ཤང་སྲོང་རྩལ་ཉང་ཉུང་དང་། འཁྲིམ་གཞུང་ཉང་ཉུང་ལས་དོན་ཉུ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་ངམ་ཡང་ན་སྲོང་ཚོའི་ཉང་ཅ་འཇུགས་ཀྱིས་སྲོང་གསེབ་སྐྱབ་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་འོས་མི་མིང་འདོན་འོས་སྦྱོར་བྱེད་
ཚོག་ཉང་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བས་སྤྱིམས་བཀོད་གོ་རིམ་བརྒྱུད་སྲོང་
གསེབ་སྐྱབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་འགོ་གཙོའི་འགན་
འཁུར་ཚོག

དོན་ཚན་སྤྲུལ་བྱེད་ལ། ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་
ཚན་དང་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་ཚན་ལ་འགན་འཁུར་ཉེ་གཤམ་
གསལ་གྱི་འགན་དབང་དག་བརྒྱབ་དགོས་པ་སྟེ།

(གཅིག)ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཚན་དང་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་
ཚན་སྐོར་འཚོག་དང་གཙོ་སྦྱོར་བྱེད་དགོས་ཁར། དེར་ལས་དོན་ལྷན་ལྷུ་བྱེད་
དགོས་པ་དང་།

(གཉིས།)ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཚན་དང་ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་
ཚན་ཐོག་གི་ཚོང་དོན་ལག་བརྟུར་བྱེད་དགོས་པ།

(གསུམ།) སྲོང་གསེབ་སྐྱབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་སྤྱིག་ཡིག་
བཟོ་བཅས་འཆར་བྱིན་འགོད་དགོས་པ།

(བཞི།)སྐྱབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་སྲོང་འཕེལ་འཆར་འགོད་དང་། ལས་
སྐོར་གཉེར་སྦྱོར་འཆར་གཞི། ཉང་ཁུལ་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་སོགས་བྱིན་

(བརྩ་གཅིག)འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འདྲི་ཚུད་དང་གྲོས་འགོ་རྣམས་བདག་སྐོར་
དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཁར། ལན་འདེབས་དགོས་པ།

(བརྩ་གཉིས།)ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་ཀྱི་སྐྱིག་
ཡིག་ནང་གཏུན་འབེབས་བྱས་པའི་འགན་དབང་གཞན་དག

དོན་ཚན་སོ་གཅིག་པ། ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་གསུམ་
ཆ་གཉིས་ཡན་གྱི་ལས་འཛིན་ཁོངས་མི་ལྷན་དགོས།

ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མི་རེར་འཕེན་ཤོག་རེའི་བརྟམས་ཐག་
གཅོད་ཐབས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱ། ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོད་དོན་
འཛིག་དགོས་རིགས་ལས་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་གྲངས་ཡན་གྱི་མོས་མཐུན་
ཐོབ་དགོས།

ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གྲོས་བྱེད་སྐབས་དང་བརྟམས་ཐག་
གཅོད་རིམ་དེ་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་ཀྱི་སྐྱིག་ཡིག་
ནང་ཞིབ་སྲུའི་གཏུན་འབེབས་བྱེད་རྒྱ།

དོན་ཚན་སོ་གཉིས་པ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་
ལ་ལྟ་བུར་ཚོགས་པ་འཇུགས་པ་དང་ཁོངས་མི་ཅུང་ལྷང་བར་ལྟ་བུར་བ་
གཅིག་ནས་གཉིས་བསྐོས་ཏེ། ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་
ཆེན་དང་ཁོངས་མིའི་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་སོག་གི་ཚོད་དོན་ལག་བསྟར་
བྱས་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྐུལ་དང་། ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གཉེར་སྐྱོང་དོ་དམ་གནས་ཚུལ་
ལ་ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཞེས། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་དེ་
གའི་ལོར་དོན་གནས་བབ་ལ་ཞིབ་དབྱེད་ལྟ་སྐུལ་བྱས་ཚུལ་སོགས་ལ་ནང་

ལུལ་ལྟ་སྤྱུལ་འགན་དབང་བརྒྱབ་ཆུ། དཔོན་ངེས་སྐབས་ལྟ་བཤེར་ཚོགས་
པའམ་ལྟ་བཤེར་བས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་དེ་གའི་
ནོར་དོན་ལ་ནང་ལུལ་ཚིས་བཤེར་བྱེད་ཚོག་པ་དང་ཚིས་བཤེར་བྱས་འབྲས་
དེ་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་ཁོངས་མིའི་འབྲས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་སྟན་
མེད་ལྷ་ཆུ།

ལྟ་བཤེར་ཚོགས་པའམ་ལྟ་བཤེར་བའི་ཐོན་ཐབས་དང་། ཞིབ་པའི་
འགན་དབང་། ཤོས་དོན་བྱེད་སྐབས། བརྒྱུ་ཐབས་གཙོད་རིམ་ཕོགས་ཤོང་
གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱུག་ཡིག་ནང་གཏན་འབེབས་
བྱེད་ཆུ།

དོན་ཚན་སོ་གསུམ་པ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། ཁོངས་མིའི་འབྲས་མིའི་ཚོགས་ཆེན། ལས་
འཛིན་ལྟན་ཚོགས། ལྟ་བཤེར་ཚོགས་པའམ་ལྟ་བཤེར་བ་བཅས་ཀྱིས་ཚོགས་
འདུ་སྐོར་འཚོགས་བྱས་པར་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཚོགས་འདུའི་ཟིན་ཐོ་འཕོད་
པ་དང་ཉར་ཚོགས་བྱེད་དཔོས།

དོན་ཚན་སོ་བཞི་པ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་
ལས་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་། ལྟ་བཤེར་ཚོགས་པའམ་ལྟ་བཤེར་
བ་དེ་ཤོང་ཚོའི་ཉར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་འཕོ་བྲིད་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁོངས་མི་དང་
ཡུལ་མིའི་ཤུ་ཡོན་ལྟན་ཁང་གི་ཁོངས་མིའི་དབར་གནས་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་
སྤྱོད་སྤྱེལ་དང་ལས་འགན་འཁུར་ཚོག

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་ལྟན་

ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་། རྣམ་དོན་མི་སྒྲུབ། ཚིས་པ་བཅས་དང་དེའི་གཉེན་
ཉེས་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྟ་བུའི་བཞེས་པའི་འགན་འཁུར་མི་ཅུང་།

དོན་ཚན་སོ་ལྔ་ཡ། གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་
ལས་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་། ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ཁོངས་
མིའམ་ལྟ་བུའི་བས་བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྲོལ་དང་གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱས་ཏེ་དྲང་བཞག་ཡིད་
རྟོན་དང་། ལྷིང་ཅུས་གཟབ་ནན་གྱི་འོས་འགན་འཁུར་ནས་གྲོང་གསེབ་སློབ་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་དང་དེའི་ཁོངས་མིའི་ཁེ་སར་ཆེད་སློབ་མོང་
རྒྱ་ལོར་དོ་དམ་དང་གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་དོན་
གནད་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།

གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་ལྟན་
ཚོགས་དང་། ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའམ་ལྟ་བུའི་བཞེས་པ། གཉེར་སྤྱོད་དོ་
དམ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོར་གཤམ་གསལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དག་ཡོད་མི་ཅུང་།

(གཅིག)སློབ་མོང་རྒྱ་ལོར་ཉམ་བཟུང་དང་། གཞན་སྤྱོད། བཀག་ཉར།
ཉམ་འཕྲོག་སྐོག་བཞོས། གཏོར་སྤོབ་གཏོར་བ།

(གཉིས)ཐད་ཀའམ་གཞན་བརྒྱུད་ཀྱིས་གྲོང་གསེབ་སློབ་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ནས་དདུལ་གཡར་བ།

(གསུམ)སློབ་མོང་རྒྱ་ལོར་གྱིས་རང་ཉིད་དམ་མི་གཞན་གྱི་བྱ་ལོན་ཆེད་
གཏའ་མ་འཛོག་པ།

(བཞི)བཅའ་བྲིམས་བྲིམས་སྲོལ་སམ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་

འབེབས་ལས་འགལ་ཏེ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་བྱ་ལོན་གཡམ་བཤམ་གྱི་

(ལྷན་)མྱོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་མིང་ཚོག་ནས་
བྱིམས་འགལ་གྱིས་མ་དངུལ་བསུ་བྱུང་བྱེད་པ་ལོགས་ཀྱི་བྱིམས་འགལ་གྱི་
དངུལ་རྩེ་བྱེད་སྐོ་སྐོལ་བཤམ་གྱི་

(བྱུག)ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་རིན་གོང་དམའ་པོའི་ཚོག་ནས་མ་རྒྱང་པབ་པ་
དང་ནང་བཟུག་གཏོང་བཤམ་མར་གཏོང་བཤམ་

(བདུན།)ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་གཉེས་ཁི་ལས་ནང་
ཞུགས་ཏེ་སྤྱིར་བཏང་གི་མཉམ་གཉེས་པར་གྱུར་བཤམ་

(བརྒྱད།)མི་གཞན་གྱིས་མྱོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་
དང་ཉེ་ཚོང་བྱས་པའི་བར་སྐྱ་སྐྱངས་པ་རྣམས་རང་གིས་དབང་བཤམ་

(དགུ།) མྱོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་ཚོང་ལས་
གསང་དོན་སྤྱིར་བཏང་གསེབ་པཤམ་

(བརྒྱ) མྱོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་བྱིམས་མཐུན་
ཁི་དབང་ལ་གཞོན་འཚོ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་གཞན་དག

ལེའུ་ལྷ་པལ་རྒྱ་ལོར་གཉེས་རྒྱུང་དོད་མ་དང་ཁེ་འབབ་བཞོ་བབལ།

དོན་ཚན་སྐྱེ་བཤམ་པཤམ་ ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གཙོ་བོ་གཤམ་གསལ་རྩུད་
ཡོད་དེ།

(གཅིག)ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ་དང་། བགས་ཚལ། རི། ལྷ་ཐང་།

མང་མེད། གུམ་ངོགས་བཅས་དང་།

(གཉེས།) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་འཇུགས་སྐྱུན་དངོས་སོ་དང་། མོན་
སྐྱེད་སྐྱིག་བཀོད། ཞིང་ཁའི་ཚུ་བེད་ཀྱི་སྐྱིག་བཀོད་བཅས།

(གསུམ།) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་སློབ་གསོ་དང་། ཚན་ཚལ། རིག་
གནས། འཕྲོད་བསྟེན། ལུས་ཚལ། འགྲིམ་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱིག་བཀོད་དང་
ཕྱོང་གསེབ་ཀྱི་མི་སྡོད་ཁོར་ཡུག་གི་སྐྱོང་གཞིའི་སྐྱིག་བཀོད།

(བཞི།) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་མ་དདུལ།

(ལྔ།) ལྷན་མོང་གིས་མ་དདུལ་བཞག་སྟེ་གཉེར་བའི་ཁེ་ལས་དང་ལྷན་
མོང་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་གཞན་དག་གི་མ་ཀར་འཇིན་
དབང་དང་མ་འཇོག་རང་བཞིན་གྱི་དབང་ཆ་གཞན་དག

(དྲུག) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་མངོན་མེད་རྒྱ་ལོར།

(བདུན།) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ཞལ་འདེབས། དཔུ་ཁལ་ཆག་ཡང་དང་ཙུ་ཆག་བཏང་བ་སོགས་ལས་བྱུང་
བའི་རྒྱ་ལོར།

(བརྒྱད།) ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ལོར་གཞན་དག

ལྷན་མོང་རྒྱ་ལོར་ནི་བྲིམས་ལྟར་ཕྱོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་
འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ལ་དབང་བ་དང་ཕྱོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱིས་བྲིམས་ལྟར་ཁོངས་མིའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ལྷན་མོང་སོག་
བདག་དབང་སྐྱོད་པ་ལས་ཁོངས་མི་སྐྱེར་ལ་བཀོ་བཤའ་རྒྱག་མི་ཅུང་།

དོན་ཚན་སོ་བདུན་པ། ལྷན་མོང་ལ་དབང་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་

བ་སྐྱིམས་ལྟར་ཞིང་པས་ལྷན་མོང་ཐོག་བེད་སློང་བྱེད་པའི་ཚོ་ཞིང་དང་།
ནགས་ས། ལྷ་ས། དེ་བཞིན་སྐྱིམས་ལྟར་ཞིང་ལས་སྤྱོད་པའི་ས་ཆ་ནི་ཤོང་
གསེབ་ཀྱི་ས་ཆ་འགན་གཙང་བཅའ་སྐྱིམས་ལྟར་འགན་གཙང་གཉེས་སློང་
བྱེད་ཟུ།

ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་ཁང་ས་མོགས་འཇུགས་སློན་ས་ཆ་ནམས་
བཅའ་སྐྱིམས་དང་རྒྱུད་འཛིན་སྐྱིམས་སློལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་
འབེབས་གཞིར་བཟུང་རག་པ་དང་། བེད་སློང་། འོ་དམ་བཅས་བྱེད་ཟུ།

ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་འཇུགས་སློན་དངོས་པོ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་རྒྱིག་
བཀོད། ཞིང་ཁའི་རྒྱ་བེད་རྒྱིག་བཀོད་བཅས་ཤོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་དང་ཤོང་
གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་ལྟར་བེད་སློང་དང་
འོ་དམ་བྱེད་ཟུ།

ལྷན་མོང་ལ་དབང་བའི་སློབ་གསོ་དང་། ཚན་ཚལ། རིག་གནས། འཕྲོད་
བསྟེན། ལུས་ཚལ། འགྲིམ་འབྲུལ་བཅས་རྒྱིག་བཀོད་དང་ཤོང་གསེབ་ཀྱི་མི་
སྲོད་ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱང་གཞིའི་རྒྱིག་བཀོད་ནམས་བཅའ་སྐྱིམས་སྐྱིམས་སློལ་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས། དེ་བཞིན་ཤོང་གསེབ་ལྷན་
མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱིག་ཡིག་གཞིར་བཟུང་བེད་སློང་དང་འོ་
དམ་བྱེད་ཟུ།

དོན་ཚན་སོ་བརྒྱུད་ལ། སྐྱིམས་ལྟར་བྱིམ་ཚང་འགན་གཙང་ལག་བསྟར་
བྱེད་དགོས་པའི་ཚོ་ཞིང་དང་། ནགས་ས། ལྷ་ས་བཅས་སུ་དཔའི་དེ་མིན་གྱི་

ཤོང་གསེབ་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་ཤོང་གསེབ་ལུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་
ཀྱིས་ཐང་ཀར་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པའམ་སྤྱིམས་ལྟར་འགན་གཙང་གཉེར་སྐྱོང་
ལག་བཟུང་བྱེད་ཚོག་ལ་སྤྱིམས་ལྟར་ས་ཆའི་གཉེར་དབང་ཕོགས་མར་གཏོང་
བ་དང་མ་རྒྱུ་འཛོག་པ་སོགས་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱང་
ཚོག

དོན་ཚན་སོ་དགུ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འཁེབས་དང་མཐུན་པའི་ལུན་
མོང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འཇུགས་སྐྱབ་ས་ཆ་རྣམས་ཤོང་གསེབ་ལུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ཀྱིས་ཤོང་གསེབ་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཤོང་འཕེལ་དང་ཤོང་
གསེབ་འཇུགས་སྐྱབ་ཐང་སྐྱོན་ཏུ་ཕེད་སྐྱོད་གཏོང་ཚོག་ལ་སྤྱིམས་ལྟར་གཞན་
བཟུག་དང་ཕོགས་མར་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཁུངས་
དང་མི་སྡེར་གྱིས་རིམ་དོད་ཡོད་པའི་སློབ་ནས་བེད་སྐྱོད་གཏོང་ཚོག

དོན་ཚན་བཞི་བརྒྱུ་ལ། ཤོང་གསེབ་ལུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་
ཀྱིས་ལུན་མོང་ལ་དབང་བའི་གཉེར་སྐྱོང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་གྱི་ཁི་དབང་
དེ་ཐོབ་སྐལ་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཤོང་གསེབ་ལུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་
འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་གངས་ཚད་སྐྱབས་པ་བྱས་ཏེ། དེས་ལུན་མོང་གི་ཁི་
འབབ་བཤོ་བཤའ་ནང་ལུགས་པའི་གཞི་རྩའི་གཞི་འཛིན་སར་བྱེད་ཚོག

ལུན་མོང་ལ་དབང་བའི་གཉེར་སྐྱོང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་ཐང་བཅའ་
སྤྱིམས་འདིའི་དོན་ཚན་སོ་དུག་པའི་ནང་ཚན་དང་པོའི་ནང་གསེས་དང་
པོའི་ནང་གི་སྤྱིམས་ལྟར་ཁོམ་རར་ལུགས་ཚོག་པ་དང་བརྒྱུད་བཟུག་ཚོག་
པའི་རྒྱ་ལོར་གྱི་ས་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་དབང་དང་། ལང་གསེས་གཉིས་པ་

དང་བཞི་པ་ནས་བདུན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་ལོར་བཅས་ཚུད་ཡོད།

རྒྱལ་སྲིད་རྒྱི་བྱུང་ཁང་ཞིང་ལས་ལྗོངས་གསེབ་གཙོ་འགན་སྡེ་ཚོན་གྱིས་
བཅའ་བྲིམས་འདི་གཞིར་བཟུང་ཐུན་ཐོང་གཉེར་སྐྱོད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་
ཁི་དབང་གྲངས་ཚད་གྱི་ཞིབ་སྲིད་བྱ་བས་བཟོ་ཚོགས།

དོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་ལ། ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་
གྱིས་ཐོན་ཁུངས་འགན་གཙོ་སྐྱོད་པ་དང་། སྡེ་ལས་བོགས་མར་གཏོང་བ།
བར་བརྒྱུད་ཞབས་ཞུ། གཉེར་སྐྱོད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་མ་རྒྱུད་ནང་ཞུགས་
པ་སོགས་བྱ་བས་སྣ་མང་ཅན་འཚོལ་ཞིབ་གྱིས་ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་
དཔལ་འབྱོར་གསར་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཚོགས།

དོན་ཚན་ཞེ་གཉིས་ལ། ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་
གྱི་ལོ་དེ་གའི་ཁེ་འབབ་ནང་ནས་ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་
འཇུགས་གྱི་རྒྱིག་ཡིག་ནང་གི་གཏན་འབེབས་ལྟར་རྒྱི་གསོག་རྒྱི་ཕན་མ་
དངུལ་བཏོན་ཏེ་སྐྱོད་ཐུན་གསལ་པ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་གཉེར་སྐྱོད་རྒྱ་སྐྱེད་
གཏོང་བ་སོགས་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་ཤིང་། བཤོ་བཤའ་རྒྱག་ཏུང་བའི་
ཁི་འབབ་ལྷག་མ་རྣམས་ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་གྱི་
ཁོངས་མིར་གྲངས་ཚད་གཞིར་བཟུང་ཐུན་ཐོང་གཉེར་སྐྱོད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་
ལོར་གྱི་ཁི་དབང་ཐོབ་ཆ་ལྟར་བཤོ་བཤའ་རྒྱག་ཚོགས།

དོན་ཚན་ཞེ་གསུམ་ལ། ལྗོངས་གསེབ་ཐུན་ཐོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་
གྱིས་ཐུན་ཐོང་རྒྱ་ལོར་གྱི་དོ་དམ་ལ་ཞུགས་སྡོན་རྒྱག་དགོས་ཏེ། ཐུན་ཐོང་རྒྱ་
ལོར་གཙོ་བོར་བཤེར་དང་། ཉར་ཚོགས་དོ་དམ། བེད་སྤྱོད། ཐག་གཙོང། ཡོངས་

བསྐྱབས་སོགས་ལམ་ལུགས་བཅུགས་ནས་སྐྱོན་མོང་རྒྱ་ལོར་གནས་ཐང་སྤང་
འཕར་ལ་སྤུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།

ཞིང་ཆེན་དང་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས། ཐང་གཏོགས་ཤོང་ཁྲིའི་བཅས་ཀྱིས་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྤྱིད་འཛིན་སྤུལ་ཁོངས་དེ་གའི་ཤོང་
གསེབ་སྐྱོན་མོང་རྒྱ་ལོར་དོ་དམ་གྱི་ཞིབ་པའི་བྱ་ཐབས་བཟོས་ནས་སྐྱོན་
རྒྱ་ལོར་གྱི་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་ཅན་དང་ཚོད་ལྡན་ཅན། ཆ་འཕྲིན་ཅན་བཅས་
མངོན་འགྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱ།

དོན་ཆེན་ཞེ་བཞི་ལ། ཤོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་
ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་རྒྱུ་བྱུང་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཆོན་གྱིས་བཟོས་པའི་ཤོང་
གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ལོར་དོན་རྩིས་པའི་ལམ་ལུགས་
གཞིར་བཟུང་ལོར་དོན་དོ་དམ་དང་རྩིས་པའི་ཞིབ་རྩིས་བྱེད་དགོས།

ཤོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་རྩིས་པའི་ལས་
སྡེའི་དགོས་མཁོ་ལྟར་རྩིས་པའི་ཆོན་པ་འཛུགས་པའམ་རྩིས་པ་བསྐོས་སྤྱིག་
བྱེད་དགོས་ཁར། རྩིས་པའི་གཙོ་འགན་པ་དམིགས་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པ་
དང་། གཏན་འཁེབས་ལྟར་མངག་བཅོལ་ཆོད་གཞེར་གྱིས་རྩིས་ཐོ་བཀོད་
ཀྱང་ཚོགས།

སྐྱོན་མོང་ལ་དབང་བའི་མ་དདུལ་རྣམས་མི་སྡེར་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་
བཅུགས་པའི་རྩིས་ཐེམ་ནང་ཉར་མི་རུང་།

དོན་ཆེན་ཞེ་ལྷ་ལ། ཤོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་
ལོར་དོན་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཞག་ལྟར་ཤོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་

ཙ་འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་ཡོངས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་དཔེས། རྩལ་མོང་རྒྱ་ལོར་
བེད་རྒྱུད་དོ་དམ་གནས་ཚུལ་དང་། ཤོར་གསེབ་རྩལ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙ་
འཇུགས་དང་དེའི་ཁོངས་མིའི་ཁི་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོན་གནད་
གལ་ཆེན་དུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་དཔེས། ཤོར་གསེབ་རྩལ་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙ་འཇུགས་ལས་འདྲིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
པའི་དོན་གནད་ཀྱི་དངོས་དོན་རང་བཞིན་ལ་འགན་ལེན་གྱིན་དཔེས།

དོན་ཚན་ཞེ་བྱུག་པ། ཤོར་གསེབ་རྩལ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙ་འཇུགས་
ཀྱིས་ལོ་འཁོར་གྱི་གཞེར་སྤོང་སྣན་ལྷུ་དང་། ལོ་འཁོར་གྱི་ནོར་དོན་རྩིས་པའི་
སྣན་ལྷུ་དེ་བཞིན་ཁི་འབབ་བལོ་བཤའི་དུས་གཞི་བཅས་བཟོ་དཔོས་ཤིང་།
ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། ཁོངས་མིའི་འཇུགས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་མ་འཚོགས་
གོང་གི་ཉིན་བཅུའི་སྟོན་ཤོར་གསེབ་རྩལ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙ་འཇུགས་ཀྱི་
ཁོངས་མིར་ལྷ་སྟོག་གྱིན་རྒྱུར་མཁོ་འདོན་གྱིན་དཔེས།

དོན་ཚན་ཞེ་བཟུན་པ། ཤོར་གསེབ་རྩལ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙ་འཇུགས་
ཀྱིས་ཁྲིམས་ལྟར་རྩིས་བཤེར་གྱི་ལྷ་སྐྱེལ་དང་ལེན་གྱིན་དཔེས།

རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་ཤོར་
གསེབ་གཙོ་འགན་སྲེ་ཚན་དང་ཤར་ཤོར་རྣལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་། ཁྲོམ་
གཞུང་དོན་གཙོ་ཁང་བཅས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཤོར་གསེབ་
རྩལ་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙ་འཇུགས་ལ་དུས་བཀག་རྩིས་བཤེར་དང་ཆེད་དོན་
རྩིས་བཤེར་གྱི་རྒྱ་རྩིས་བཤེར་བྱ་བའི་དེ་རྒྱལ་སྲིད་སྲི་བྱེད་ཁང་གི་ཞིང་
ལས་ཤོར་གསེབ་ཀྱི་གཙོ་འགན་སྲེ་ཚན་གྱིས་བཟོ་རྒྱ།

གོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ནས་ལོར་སྲིད་མ་
དངུལ་དང་ལེན་དང་བེད་སྡོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་དང་། བྲིམས་མཐུན། བན་
འབྲས་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚིས་བཤེར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བྲིམས་ལྟར་ཚིས་
བཤེར་ལྟ་སྤེལ་བྱེད་ཟུ།

དོན་ཚན་ཞེ་བརྒྱུད་ལ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་དང་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱིས་
ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་བེད་སྡོད་དང་དོ་དམ་བྱས་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྤེལ་བྱེད་པར་གོང་
གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་དང་ལེན་བྱེད་
དགོས།

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་བའམ།

དོན་ཚན་ཞེ་དགུ་ལ། རྒྱུད་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་དམངས་ཀྱི་དགུང་གིས་
མ་དངུལ་ལྷན་སྐྱེས་ཐུན་མོང་སྤྱི་གྲུས་ཉེ་གོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ནས་གོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་པ་གོང་
འཕེལ་གཏོང་བ་དང་། ཁོངས་མིར་ཞབས་ཞུ་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།

རིམ་ཁག་ལོར་སྲིད་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཚུའི་ཞིང་ལས་འཕེལ་རྒྱས་དང་
གོང་གསེབ་འཕྲོགས་རྒྱན་ནམ་གྲངས་ལས་འཚོམ་མཐུན་ནམ་གྲངས་བྲིམས་
ལྟར་ཚ་རྒྱུན་འཚོམས་པའི་གོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་
ལ་སློབ་དུ་སྤྱོད་འགན་འཁུར་དུ་འཕྲུག་དགོས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དར་རྒྱས་སྤྱིན་
མེད་པའི་ས་ཁུལ་དང་། གསར་བརྗེ་ཁུལ་རྟེན་། མི་རིགས་ས་ཁུལ། མཐའ་

མཚམས་ས་ཁུལ་བཅས་ཀྱི་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ལ་
སྒྲོན་ཏུ་རྒྱུ་སྒྲོན་ཤེད་དགོས།

རྒྱང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚོན་
གྱིས་སྤྲོས་ལྟར་ལོར་སྲིད་ཀྱི་ཁ་གསབ་མ་དུལ་ཤེད་སྒྲོན་བྱས་ཚུལ་ལ་ལྟ་
སྤེལ་ཤེད་རྒྱུར་ལྷགས་སྒྲོན་རྒྱལ་དགོས།

དོན་ཚན་ལྟ་བུ་ལ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་
གྱིས་སྤྲོས་ལྟར་དཔུ་ཁུལ་འཇལ་བའི་འོས་འགན་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་སྤྲོས་
ལྟར་དཔུ་ཁུལ་གྱི་གཞིགས་སྒྲོན་ལོངས་སྒྲོན་ཤེད་ཚོགས།

ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་གྱིས་སྒྲོན་རྒྱུད་གཉེར་
སྒྲོན་དང་དོ་དམ་ཤེད་སྒྲོན་ཤེལ་བའམ་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་རྒྱ་ལོར་གྱི་བདག་
དབང་ལམ་ལྷགས་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ས་ཆ་དང་ཁང་པའི་
བདག་ཁོངས་བརྗེ་རྒྱུར་བྱས་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་དཔུ་ཁུལ་
གྱི་གཞིགས་སྒྲོན་ཚོགས་ལུགས།

དོན་ཚན་དང་གཞིགས་ལ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་
གྱིས་ཐུན་མོང་གྱི་སན་དང་སྤྱོད་ལས་བསྐྱུས་ལེགས་ལྷ། ཤོང་ཚོ་རིམ་པའི་ཙུང་
ལྷོ་གས་དང་ཤོང་ཚོའི་དོན་གནད་འཁོར་སྒྲོན་འགན་སྲུང་སོགས་ལ་བཏང་
བའི་གཏོང་སྒོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མ་གནས་
ནང་བཙུགས།

དོན་ཚན་དང་གཉིས་ལ། སྲིད་ཁུལ་རང་བཞིན་གྱི་དུལ་ཚའི་ཚན་པས་
རང་ཉིད་ཀྱི་འགན་ལུས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལས་སྒྲོའི་བྱུང་ཁོངས་ནང་བྱ་སྐབས་

སྣ་ཚོགས་སྐྱུང་དེ་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ནས་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་ཐབས་ལམ་མང་བའི་མ་དདུལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལའོ་འདོན་བྱེད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྐྱུལ་མ་གཏོང་རྒྱ།

ཚོང་ལས་རང་བཞིན་གྱི་དདུལ་ཚའི་ཚན་པས་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་དང་དེའི་ཁོངས་མིར་སྣ་མང་རང་བཞིན་གྱི་དདུལ་ཚའི་ཞབས་ཞུ་ལའོ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། ཚ་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་གི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་རྣམ་གྲངས་ལ་སློན་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ། གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་སྐྱུན་མོང་གཉེར་སྐྱོར་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལོར་མ་རྒྱུང་འཛོལ་དབང་གཏང་འཛོག་བྱས་ནས་སྐྱུན་གཡར་བྱེད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་བཅས་དང་། མ་དདུལ་གྲབས་གསོག་ཁག་ཐེག་ཚན་པས་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ལ་མ་དདུལ་གྲབས་གསོག་ཁག་ཐེག་ཞབས་ཞུ་ལའོ་འདོན་བྱེད་པ། འགན་བཅོལ་ཚན་པས་གོང་གསེབ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྟོགས་ལ་འགན་བཅོལ་ཞབས་ཞུ་ལའོ་འདོན་བྱེད་པ་བཅས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྐྱུལ་མ་གཏོང་རྒྱ།

དོན་ཚན་ར་གསུམ་ལ། ཤང་གོང་རྣལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་གོང་ཚོའི་འཆར་འགོད་བཟོ་ཏུས་དངོས་ཡོད་དགོས་ལའོར་གཞིགས་ཏེ་སྐྱུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གྱི་འཕྲོགས་སྐྱུན་ས་ཆ་ལུགས་མཐུན་ངང་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།

ས་ཆ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་གསར་ཏུ་འཕུར་སློན་བྱུང་བའི་ཚོ་ཞིང་ས་ཆ་

དམིགས་ཚད་ཉོ་ཚོང་ནས་བྱུང་བའི་ཁི་འབབ་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་སྐབས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་དང་འཕེལ་ཡོད་ཁི་དབང་ཡོད་མིའི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁི་དབང་ལ་འགན་སྲུང་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དང་བཞི་པ། རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་ཤར་ཤོང་རྩལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་། ཁྲོམ་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་བཅས་ཀྱིས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་གཞེར་སྐྱོང་དོ་དམ་དཔྱད་ཁག་གི་འཇུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྐོན་རྒྱག་པ་དང་། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་རྣམས་སྲིད་སྲིད་གི་འཆར་གཞི་བཟོ་བ། རྒྱལ་འདེད་ལམ་སྐོལ་འཇུག་ཚད་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་རིགས་ཁག་གི་ཤེས་ལྡན་མི་རྣམས་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་གསར་པ་ཤོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བྱིད་ཉོན་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་དང་ལྔ་པ། རིམ་ཁག་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་སྐྱོད་དང་སྐྱོག་སྐྱོད། མོལ་རྒྱུད་སྐྱོད་པ། དེ་བཞིན་དུ་བ་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ་སོགས་སྤྱི་པའི་སྤྲིག་བཞོད་དང་ཤོང་གསེབ་ཀྱི་མི་སྣོད་ཁོར་ཡུག་གི་མང་གཞིའི་སྤྲིག་བཞོད་ཀྱི་བཞོད་སྤྲིག་ཐད་ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱོན་དང་ཤོང་འཕེལ་ཡོང་བར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།

ལྷུ་བུན་པ། རྫོང་གཞི་ཐག་གཙོད་དང་ཁྲིམས་འགན་འཇུག་འཕྲི

དོན་ཚན་དང་ལྔ་པ། ཤོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུ་འཇུགས་ཀྱི་

ཁོངས་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གཏན་འཁེལ་ལ་མོས་མཐུན་མེད་པའམ་གྲོང་གསེབ་
ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱི་ནང་ཁུལ་དོ་དམ་དང་འཁོར་རྒྱུད། ཁི་
འབབ་བགོ་བཤའ་བཅས་ཐང་ཚོད་གཞི་བྱུང་ཆེ་དོ་བདག་གིས་ཤང་གྲོང་
རྣལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཁྲོམ་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་ངམ་རྫོང་
རིམ་པའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་ལས་གྲོང་གསེབ་གཙོ་འགན་རྩེ་ཚོན་
ལ་འདུམ་འགྲིག་ཐག་གཙོད་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་ལྷ་བྱེད་ཚོགས་པ་དང་། འདུམ་འགྲིག་
བྱེད་འདོད་མེད་པའམ་འདུམ་འགྲིག་མ་སྲུབ་རིགས་གྲོང་གསེབ་ས་ཆ་འགན་
གཙོད་འདུམ་གཙོད་ལས་ཚོན་པར་འདུམ་གཙོད་ཀྱི་རེ་ལྷ་བྱེད་ཚོགས་ལ་མི་
དམངས་བྲིམས་ཁང་ལ་ཐང་ཀར་ལྷ་གཏུག་བྱེད་ཚོགས།

གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གཏན་འཁེལ་བྱེད་ཏུས་བྱུད་མེད་ཀྱི་བྲིམས་མཐུན་ཁི་དབང་ལ་གནོད་
འཚེ་བཏང་རྩེ་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་ཁི་པན་ལ་གནོད་འཚེ་ཕོག་ཆེ་ཞིབ་དཔྱད་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དགོས་པའི་གྲོས་འགོ་འདོན་ཚོགས་པའམ་
ཡང་ན་བྲིམས་ལྟར་རྒྱུ་པན་ལྷ་གཏུག་བྱེད་ཚོགས།

དོན་ཚན་ང་བཏུན་ལ། གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་
ཀྱི་ཁོངས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་། ཁོངས་མིའི་འཕུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན། ལས་
འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སམ་གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱི་
འགན་འཁུར་བ་བཅས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཚོད་དོན་གྱིས་གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལྷོ་གས་ཀྱི་ཁོངས་མིའི་བྲིམས་མཐུན་ཁི་དབང་ལ་གནོད་
འཚེ་བཏང་ཆེ་གནོད་འཚེ་ཕོག་པའི་གྲོང་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་

འཇུགས་ཀྱི་ཁོངས་མིས་མི་དམངས་སྲིམས་ཁང་ལ་ཚོད་དོན་སྱིར་འཐེན་བྱེད་
རྒྱུའི་རེ་བ་ལྷུ་ཚོགས་འོན་ཀྱང་ལྷོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙམ་འཇུགས་
ཀྱིས་ཚོད་དོན་འདི་གཞིར་བརྒྱུད་ཀྱིན་སྐོང་བཟང་བའི་སྣོད་བཅས་མིའི་
དབང་ཆགས་པའི་དམངས་དོན་བཅའ་སྲིམས་འབྲེལ་བ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་མི་
ཐེབས།

གཙོད་འཚོ་ཕོག་པའི་ལྷོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙམ་འཇུགས་
ཀྱི་ཁོངས་མིས་སྱིར་འཐེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་པའམ་ཤེས་དགོས་པའི་
ཉིན་ནས་བརྗེས་པའི་ལོ་གཅིག་ནང་ངམ་ཚོད་དོན་འདི་བཞག་པའི་ཉིན་
ནས་བརྗེས་པའི་ལོ་ལྔའི་ནང་སྱིར་འཐེན་དབང་ཆ་རྒྱུད་མེད་ཚེ་སྱིར་འཐེན་
བྱེད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པར་གྱུར།

དོན་ཚན་དང་བརྒྱུད་པ། ལྷོང་གསེབ་སྐྱོན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙམ་འཇུགས་
ཀྱི་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་དང་། ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་
མིའམ་ལྷ་བཤེར་བ། གཞེར་སྐྱོང་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་བཅས་ལ་བཅའ་
སྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་སོ་ལྔ་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་པའི་གཏན་འབེབས་ནང་
གི་བྱ་སྐྱོད་ཡོད་ཚེ་ཤང་ལྷོང་རྣམས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། འོས་གཞུང་
དོན་གཙོད་ཁང་ངམ་ཡང་ན་རྫོང་རིམ་པའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཞིང་
ལས་ལྷོང་གསེབ་གཙོ་འགན་ཕྱི་ཚོན་གྱིས་དུས་བཀག་ནང་ཡོ་བསྐྱེད་བྱེད་
དགོས་པའི་འགན་དཀྱི་རྒྱ། གནས་རྒྱུ་ཚབས་ཆེན་ཡིན་ཚེ་སྲིམས་ལྷར་ཉེས་
ཆད་གཏོང་བའམ་སྲིད་འཛིན་དུལ་ཆད་འགེལ་རྒྱ། ལྷན་མོང་རྒྱ་ལོ་ལ་
ལྷོང་གུན་བཙོས་ཡོད་ཚེ་སྲིམས་ལྷར་སྐྱིན་ཚབ་རྫོང་འགན་འཁུར་རྒྱ། ཉེས་

གསོག་ཚང་ལ་སློབས་ཡོད་ཚེ་སྲིམས་ལྟར་ཉེས་དོན་འགན་འཁུངས་བདའ་འདེད་
གཏོང་རྒྱ།

ནང་ཚན་སྟོན་མའི་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་མི་སྣས་བཅའ་
སྲིམས་འདིའི་གཏན་འབེབས་དང་འགལ་ཏེ་སྤུན་མོང་རྒྱ་ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་ཉིད་དམ་མི་གཞན་གྱི་བྱ་ལོན་ལ་གཏའ་མ་བཞག་པ་ཡིན་ཚེ་གཏའ་མ་
འདིར་ཚིས་འགྲོ་མེད།

དོན་ཚན་དང་དབྱེ་བ། ཡོང་གསེབ་སྤུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་
གྱི་སྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་ལ་གཞོན་འཚེ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཡོང་གསེབ་
སྤུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་གྱིས་སྲིམས་ལྟར་མི་དམངས་སྲིམས་ཁང་
ལ་ཞུ་གཏུག་བྱེད་ཚོགས།

དོན་ཚན་བྲུག་ཚུལ། ཡོང་གསེབ་སྤུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་
གྱི་ལས་འདོན་ལྟན་ཚོགས་གྱི་ཁོངས་མི་དང་། ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་
མིའམ་ལྷ་བཤེར་བ། གཉེར་སྤྱོད་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་བཅས་གྱིས་ལས་
འགན་རྒྱབ་དུས་བཅའ་སྲིམས་སྲིམས་སྲོལ་ལམ་ཡང་ན་ཡོང་གསེབ་སྤུན་མོང་
དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་གྱི་སྒྲིག་ཡིག་གཏན་འབེབས་ལས་འགལ་ཏེ་ཡོང་
གསེབ་སྤུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་ལ་ཡོང་གུན་བཟོས་ཡོད་ཚེ་སྲིམས་
ལྟར་སྤྱོད་ཚབ་སྤྱོད་འགན་འཁུར་དགོས།

ནང་ཚན་སྟོན་མའི་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་མི་སྣར་དེའི་སྟོང་
གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཡོད་ཚེ་ཡོང་གསེབ་སྤུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་རྩ་འཇུགས་གྱི་ལས་
འདོན་ལྟན་ཚོགས་དང་། ལྷ་བཤེར་ཚོགས་པའམ་ལྷ་བཤེར་བ་བཅས་གྱིས་

དོན་ཚན་རྩེ་གཉིས་ལ། ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་དེའི་
འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ཤོར་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་
ཀྱི་གཞིར་སྐྱོད་དོ་དམ་དང་རྒྱ་ལོར་དོ་དམ་བྱེད་སྐོར་བྲིམས་འགལ་གྱིས་མེ་
རྩལ་བྱེད་པའམ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་སྐུལ་དོ་དམ་ལས་འགན་བྲིམས་ལྟར་མ་
བརྒྱབ་ཚེ་རིམ་པ་གོར་མའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྣམ་པར་གྲགས་ནས་
ཡོ་བསྟན་བྱེད་དམོས་པའི་འགན་དཀྱི་རྒྱ། གནས་ཚུལ་ཚད་མཚན་ཆེན་ཡིན་ཚེ་
བྲིམས་ལྟར་འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཁུར་བའི་བྲིམས་ལུགས་འགན་འཁུར་བ་དང་
འདེད་གཏོང་རྒྱ།

དོན་ཚན་རྩེ་གསུམ་ལ། ཤོར་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་
ཀྱིས་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་བྱ་སྐྱོད་ལ་སློབ་མོས་མ་བྱུང་བར་
བྲིམས་ལྟར་སྲིད་འཛིན་བརྒྱུར་གྲོས་རེ་ལྷན་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་སྲིད་འཛིན་ལྷན་
གཏུག་བྱེད་ཚོག

ལེའུ་བརྒྱད་ལ། ལུང་རྒྱུད་དོན་ཚན།

དོན་ཚན་རྩེ་བཞི་ལ། ཤོར་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་
བརྒྱལ་མིའི་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་། དུལ་མིའི་ཚོགས་ཚུང་
གིས་བྲིམས་ལྟར་ཤོར་གསེབ་ཐུན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་ཀྱི་འགན་
ལུས་ཚད་འཛིན་བྱེད་ཚོག

དུལ་མིའི་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་དུལ་མིའི་ཚོགས་ཚུང་གིས་བྲིམས་ལྟར་

ལྷོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་ཀྱི་ལག་ལུས་ཚབ་འཛིན་
བྱས་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་མོང་རྒྱ་ལོར་དང་ཁོངས་མིའི་ཁི་དབང་དོན་
གནད་ཤོས་བསྐྱར་གྱིས་ཚོད་དོན་འཛོག་དགོས་རིགས་བཅའ་བྲིམས་འདིའི་
འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་དབྱེད་གཞིར་འཛིན་གྱུ།

དོན་ཚན་རྩེ་ལྗེ་ལ། བཅའ་བྲིམས་འདི་ལག་བསྟར་མ་བྱས་གོང་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཐོ་བཀོད་བྱས་པའི་ལྷོང་གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་
འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་དང་དེའི་མིང་ལ་བཅའ་བྲིམས་འདི་ལག་བསྟར་བྱས་རྗེས།
བྲིམས་ཚན་ཐོ་འགོད་ལག་བྲིས་ཀྱི་གོ་ཚོད་དུས་བཀག་ནང་ལུ་མཐུད་ལུས་པ་
ལྷན་ཡོད།

དོན་ཚན་རྩེ་བླུག་ལ། བཅའ་བྲིམས་འདི་ལག་བསྟར་མ་བྱས་གོང་ལྷོང་
གསེབ་ལྷན་མོང་དཔལ་འབྱོར་ཙུང་ལཱ་གས་ཀྱིས་ལྷོང་གསེབ་ལྷན་མོང་རྒྱ་ལོར་
ཀྱི་བདག་དབང་ལམ་ལུགས་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་དུས་གཏན་འབེལ་བྱས་ཚར་
བའི་ཁོངས་མི་ཡིན་ཚེ་བཅའ་བྲིམས་འདི་ལག་བསྟར་བྱས་རྗེས་བསྐྱར་དུ་
གཏན་འབེལ་བྱེད་མི་དགོས།

དོན་ཚན་རྩེ་བཟུན་ལ། བཅའ་བྲིམས་འདི་2025ལོའི་ཟླ་5ཚེས་1ཉིན་ནས་
ལག་བསྟར་བྱེད་གྱུ།